

**Opinto-opas
2009–2010, 2010–2011**

Erikoishammaslääkärikoulutus

**Oulun yliopisto
Lääketieteellinen
tiedekunta**

Toimittanut: Eija Ruottinen
Kannen suunnittelu: Petri Ovaskainen

ISSN 0784-7157

OULUN YLIOPISTOPAINO
Oulu 2009

Lukijalle

Tämä opinto-opas sisältää erikoishammaslääkärin tutkinnon opetussuunnitelmat ja pysyväismääräykset lukuvuosiksi 2009–2010, 2010–2011.

Opinto-oppaasta löytyvät keskeiset erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat tiedot ja siihen kannattaa tutustua erikoishammaslääkärikoulutusta suunniteltaessa ja erikoistumisen aikana. Lisätietoja koulutuksesta antavat koulutusohjelmien vastuuhenkilöt, kouluttajat ja koulutuspäällikkö (jatkokoulutus, Aapistie 5A, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto, puh. (08) 537 5106, e-mail eija.ruottinen@oulu.fi, fax: (08) 536 5111).

Opinto-opas, lomakkeet, tiedotteet yms. löytyvät myös internetistä (www.medicine.oulu.fi).

Eija Ruottinen
koulutuspäällikkö

LÄÄKETIETEELLISEN TIEDEKUNNAN HAL- LINTO

Aapistie 5A, 90014 Oulun yliopisto
puh. (08) 5375011 (vaihte)
fax: (08) 5375111

Dekaani Markku Savolainen, professori
puh. (08) 315 4105

I Varadekaani Olli Vainio, professori
puh. (08) 537 5864

II varadekaani Tuula Salo, professori,
puh. (08) 537 5592

Hallintopäällikkö Juha Kukkonen,
puh. (08) 537 5100

Koulutuspäällikkö (tieteellinen ja ammatil-
linen jatkokoulutus)
Eija Ruottinen, puh. (08) 537 5106

Opintoasianpäällikkö (peruskoulutus)
Hanna Pesonen, puh. (08) 537 5102

Hallintopalvelut

Sirkka-Liisa Broström, osastosihteeri (yleis-,
talous- ja henkilöstöhallinto)
puh. (08) 537 5103

Leena Seppänen, opintoasiansihteeri (perus-
koulutus) puh. (08) 537 5104

Anne Ollila, opintoasiansihteeri (jatkokoulu-
tus) puh. (08) 537 5107

Mirjami Willberg, henkilöstösihteeri (perus-
terveydenhuollon lisäkoulutus, henkilöstöhal-
linto) puh. 537 5119

Eila Viinikainen, henkilöstösihteeri (henkilös-
töhallinto) puh. 537 5118

Tiedekunnan ammatillisen jatkokoulutuksen
hallinto

Tiedekunnan hallintoa hoitavat *tiedekuntaneu-
vosto* ja tiedekunnan *dekaani*, joiden toimikau-
si on kolme kalenterivuotta.

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulu-
tuksen kehittämistä ja koordinoitua varten
tiedekunnassa toimii *ammatillinen jatkokoulu-
tustoimikunta*, jonka puheenjohtajana toimii
31.12.2009 asti professori Jyrki Mäkelä kirur-
gian klinikalta, puh. (08) 315 2018 (toimikun-
nan puheenjohtaja professori Anja Tuulonen
on virkavapaalla). Alueellisena yhteistyöeli-
menä lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen
määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä
toimii *alueellinen neuvottelukunta*, jonka pu-
heenjohtaja on dekaani Markku Savolainen.

Tiedekunnan uudet toimielimet aloittavat toi-
mintansa vuoden 2010 alusta seuraavaksi toi-
mikaudeksi.

Sisällysluettelo

Lukijalle	3
LÄÄKETIETEELLISEN TIEDEKUNNAN HALLINTO	4
Sisällysluettelo	5
I Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset	6
1. Johdanto	6
2. Opinto-oikeus	6
3. Ilmoittautuminen yliopistoon	7
4. Erikoishammaslääkärikoulutuksen hallintojärjestelmä	7
5. Erikoishammaslääkäriin tutkinnon suorittaminen	9
6. Ulkomaalainen erikoishammaslääkäriin tutkinnon suorittajana (uusi)	15
7. Opintosuoritusten hakeminen ja tutkintotodistuksen hakeminen	15
II OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011	17
HAMPAISTON OIKOMISHOITO	17
KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA	19
Painotusala: Hammaslääketieteellinen diagnostiikka	
Suuntautumisvaihtoehto: hammaslääketieteellinen radiologia	19
Painotusala: Hammaslääketieteellinen diagnostiikka	
Suuntautumisvaihtoehto: Suupatologia	22
Painotusala: Kariologia ja endodontia	24
Painotusala: Lasten hammashoito	26
Painotusala: Parodontologia	28
Painotusala: Protetiikka ja purentafysiologia	30
SUU- ja LEUKAKIRURGIA	32
TERVEYDENHUOLTO	34
LIITE	36

I Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

I Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset 2009-2010 ja 2010-2011

Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset ovat tiedekuntaneuvoston hyväksymät määräykset koulutuksen suorittamisesta, jotka koskevat kaikkia erikoisaloja ja kaikkia erikoistuvia.

I Johdanto

Uuden erikoishammaslääkäriasetuksen (316/2003) mukainen koulutus alkoi 30.4.2003. Asetus toi merkittäviä muutoksia erikoishammaslääkärikoulutukseen. Asetus edellyttää, että erikoishammaslääkäriin tutkintoon tulee sisältyä 9 kuukautta työskentelyä terveyskeskuksessa ja että koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella lukuun ottamatta suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmaa. Lisäksi asetus edellyttää, että erikoistuvan on osallistuttava oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin.

Aikaisemman eli kumotun asetuksen (629/84, A 1437/93 ja 1196/98) mukaista erikoishammaslääkäriin tutkintoa suorittavilla on oikeus siirtyä opiskelemaan uuden asetuksen (A316/2003) mukaan tai jatkaa opintojaan kumotun asetuksen mukaan. Erikoistujan tulee kuitenkin siirtyä opiskelemaan uuden asetuksen mukaan, jollei hän ole saanut kumotun asetuksen mukaista tutkintoa vuoden 2009 loppuun mennessä.

Erikoistuva hammaslääkäri voi lukea hyväksyen kumotun asetuksen mukaisiin opintoihin sisältyneet opintosuorituksensa uuden asetuksen mukaista tutkintoa varten.

Erikoishammaslääkäriin tutkintoon johtavat koulutusohjelmat

Erikoishammaslääkäriin tutkintoon johtavat koulutusohjelmat ovat hampaiston oikomishoito, kliininen hammashoito, suu- ja leukakirurgia sekä terveydenhuolto.

Kliininen hammashoito on jakautunut painotusaloihin, jotka ovat: hammaslääketieteellinen diagnostiikka (sisältäen suupatologian ja hammaslääketieteellisen radiologian), hammasprotetiikka ja parentafysiologia, kariologia ja endodontia, lasten hammashoito sekä parodontologia.

Erikoishammaslääkäriin koulutus kestää täysitoimisesti opiskellen kolme vuotta. Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelman pituus on 6 vuotta.

2 Opinto-oikeus

Asetuksen mukaisesti (2§) erikoishammaslääkäriin tutkinnon voi suorittaa henkilö, joka on saanut Suomessa oikeuden harjoittaa hammaslääkäriin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä tai luvan toimia hammaslääkäriin tehtävissä ja on työskennellyt päätoimisesti hammaslääkäriin tehtävissä vähintään kaksi vuotta. Nämä oikeudet ja luvat myöntää Sosi- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Opinto-oikeutta ei voida antaa rajoitetun luvan perusteella. Erikoistujan tulee hakea opinto-oikeutta välittömästi sen jälkeen kun hänet on valittu erikoistumisvirkaan tai sijaisuuteen. Opinto-oikeutta erikoishammaslääkäriin tutkinnon suorittamista varten Oulun yliopistossa haetaan lääketieteelliseltä tiedekunnalta tiedekunnan web-sivuilta (www.medicine oulu.fi) saatavalla lomakkeella. Opinto-oikeuden hakemiselle ja sen yhteydessä tehtävälle ensimmäiselle ilmoittautumiselle ei ole asetettu määräaika.

I. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

3 Ilmoittautuminen yliopistoon

3.1 Läsnaöloilmoitus

Erikoistujan tulee olla läsnäolevana opiskelijana niinä lukukausina, joina hän nauttii opetusta, saa säännöllistä ohjausta, osallistuu kuulusteluun tai hakee tutkintotodistusta. Ilmoittautuminen tulee tehdä vuosittain syyskuun puoleen väliin mennessä. Ilmoittautumislomake toimitetaan joko tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon os. Aapistie 5 (ensimmäisen ilmoittautumisen yhteydessä opinto-oikeushakemuksen mukana) tai opiskelijapalveluihin Linnanmaalle os. PL 8100, 90014 Oulun yliopisto. Ilmoittautumislomake on myös saatavissa tiedekunnan web-sivulla www.medicine oulu.fi.

Ilmoittautuminen on mahdollista tehdä myös internetissä (ks. kohta 3.3.) Ilmoittautuminen internetissä edellyttää, että opiskelijalla on voimassa oleva tunnus atk-keskuksen palvelukoneessa. Ilmoittautua voi myös sähköpostissa osoitteessa opintoasiat@oulu.fi (ei ensimmäinen ilmoittautuminen).

Läsnäolevaksi ilmoittautunut erikoistuva voi käyttää yliopiston tietoliikennepalveluja mm. henkilökohtainen sähköposti (Tietohallinto, puh. 08-5533080).

Rekisteröityminen jatkokoulutuslistalle

Erikoistuva voi kirjoittautua jatkokoulutuslistalle (ltkjatkot@lists oulu.fi) lähettämällä sähköpostiviestien osoitteeseen ltkjatkot-request@lists oulu.fi. Viestin otsikoksi (subject) laitetaan sana subscribe. Viestin varsinaiseen tekstiosaan ei kirjoiteta mitään. Postituslistan kautta saa tietoa koulutuksista yms. suoraan omaan sähköpostiin.

3.2 Ylioppilaskuntaan ilmoittautuminen

Ylioppilaskuntaan ilmoittautuminen on jatko-opiskelijalle vapaaehtoista. Mikäli jatko-opiskelija haluaa ylioppilaskunnan jäseneksi, tulee hänen ilmoittautua lukuvuoden alussa ilmoittautumisaikana ja maksaa ylioppilaskunnan jä-

senmaksu (30e/lukukausi). Kesken lukuvuoden voi ilmoittautua ylioppilaskuntaan, mikäli myös opinto-oikeus on myönnetty kesken lukuvuoden. Tällöin ylioppilaskunnan jäseneksi on ilmoitettava kahden viikon kuluessa opinto-oikeuden myöntämisen jälkeen. Ellei opiskelija halua kuulua ylioppilaskuntaan, häneltä ei peritä maksuja. Maksun suorittaneet jatko-opiskelijat eivät voi kuitenkaan käyttää hyväkseen YTHS:n palveluja eikä VR:n myöntämiä etuuksia. Ateriat on mahdollista saada henkilökuntahintaan.

3.3 Ilmoittautuminen verkossa

Läsnäolevaksi ilmoittautuminen ja ylioppilaskunnan maksujen maksaminen (lisätietoja opiskelijapalveluista) WebOodissa on mahdollista, jos opiskelijalla on verkkopankkitunnukset Nordeassa, OP-Pohjolassa tai Samsossa. Verkkopankkitunnusta eivät tarvitse poissaolevaksi ilmoittautuvat tai läsnäolevaksi ilmoittautuvat jatko-opiskelijat, jotka eivät liity ylioppilaskunnan jäseniksi. Lisätietoja ilmoittautumisesta saat opiskelijapalveluista puh. 08-5534035/5534046/5534036/5533968, Oulun yliopiston www.sivuilla (www.hallinto.oodi.fi/oyweboodi/kayttoohje.html) tai suoraan WebOodista (<https://weboodi oulu.fi/oodi/>).

4 Erikoishammaslääkärikoulutuksen hallintojärjestelmä

Erikoishammaslääkärin tutkinto voidaan suorittaa Helsingin, Oulun ja Turun yliopiston lääketieteellisissä tiedekunnissa. Varsinainen päättänytvalta erikoishammaslääkärikoulutuksessa on opetusministeriöllä ja lääketieteellisillä tiedekunnilla. Muut viranomaiset ja toimielimet ovat neuvoa-antavia ja niiden tehtävänä on koulutuksen kehittäminen ja koordinointi.

Seuraavassa on koottu eri toimijoiden sekä myös erikoishammaslääkärikoulutuksen kannalta keskeisten erikoistuvan hammaslääkärin, koulutuksen vastuuhenkilön ja kouluttajan tehtävät.

I. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

Erikoistuva hammaslääkäri

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee tutustua opinto-oppaassa selvitettyihin **pysyväismääräyksiin** ja oman erikoisalansa vaatimuksiin, osallistua henkilökohtaisen koulutus suunnitelman laatimiseen yhdessä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa sekä pitää lokikirjaa/oppimispäiväkirjaa saamastaan koulutuksesta. Lisäksi hänen tulee osallistua oman oppimisensa arviointiin ja koulutuksen kehittämiseen.

Vastuuhenkilö

toimii oman koulutusohjelmansa osalta asian tuntijana ja vastaa koulutusohjelman toteuttamisesta. Vastuuhenkilö tekee henkilökohtaiset koulutussuunnitelmat yhteistyössä erikoistujien kanssa, hyväksyy ne ja seuraa koulutuksen edistymistä. Lisäksi vastuuhenkilö kehittää arviointia ja seuraa sen toteutumista.

Kouluttaja

on koulutuksen vastuuhenkilön nimeämä ja toimii yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa. Hän vastaa osaltaan koulutuksen toteutumisesta ja osallistuu arviointiin. Yliopiston ulkopuolisessa koulutuspaikassa kouluttajaksi haluava hakee koulutusosoikeuksia tiedekunnalta. Kun tiedekunta on myöntänyt hänelle koulutusosoikeudet, vastaa ao. kouluttaja koulutuspaikan koulutusedellytyksistä ja osallistuu arviointiin.

Ammatillisen jatkokoulutustoimikunnan

tehtävänä on vastata ammatillisen jatkokoulutuksen kehittämisestä ja koordinoimisesta Oulun yliopiston vastuualueella. Ammatillinen jatkokoulutustoimikunta käsittelee erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen liittyviä asioita, ohjaa käytännön koulutuksen toteuttamista sekä vastaa perusterveydenhuollon lisäkoulutuksesta.

Alueelliset neuvottelukunnat

toimivat yliopistojen yhteydessä alueellisina yhteistyöeliminä lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä (A 678/1998). Lisäksi alueelliset neuvottelukunnat tekevät selvitykset koulu-

tuspaikkojen saatavuudesta ja antavat lausuntoja yliopistosairaalan ulkopuolella suoritettavan koulutusajan vaatimuksista (erikoislääkärikoulutus, AXX/2007).

Neuvottelukunnissa ovat edustettuina yliopisto, yliopistollinen keskussairaala, sairaanhoitopiirit, perusterveydenhuolto, suun terveydenhuolto, lääninhallitukset ja opiskelijat.

Koulutusyksikkö

Koulutusyksikön eli Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan tehtäviin kuuluu

- hyväksyä erikoistuvat hammaslääkärit koulutusohjelmiin
- hyväksyä koulutusohjelmat
- vahvistaa koulutusohjelmien vastuuhenkilöt ja kuulustelijat
- käsitellä teoreettisia opintoja ja käytännön palvelua ym. opintoja koskevia asioita
- antaa välipäätöksiä ja tutkintotodistukset.

Yliopistollisissa sairaaloissa ja muissa hyväksytyissä koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimukset, suoritetaan erikoistuvien valinnat koulutusvirkoihin. Erikoistuvan hammaslääkärin valinnasta koulutusvirkaan neuvotellaan vastuuhenkilön kanssa.

Opetusministeriö

Yliopistojen tulee sopia koulutusohjelman aloittamisesta ja lakkauttamisesta opetusministeriön kanssa.

Sosiaali- ja terveysministeriön alainen Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto (Valvira)

Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää lisenssiaan tutkinnon jälkeen hakemuksesta oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä hammaslääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena terveydenhuollon tai sosiaalihuollon toimintayksikössä (L terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta 1030/2000, 4§). Oikeus harjoittaa hammaslääkärin ammattia itsenäisesti laillistettuna ammattihenkilönä on laillistetulla hammaslääkärillä, joka on suorittanut Valviran hakemuk-

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

sesta hyväksymän käytännön palvelun (9 kk). Myös erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittaneet hakevat **Valviralta** ammatinharjoittamisoikeuksia.

Terveydenhuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunnan tehtävänä on antaa lausuntoja ja tehdä aloitteita terveydenhuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta, ammattitoiminnasta ja viranomaisten välisestä yhteistyöstä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 559/94 ja 1030/2000).

5 Erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittaminen

5.1 Tutkinnon tavoitteet

Erikoishammaslääkärin koulutuksen tavoitteena on perehdyttää hammaslääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan sekä antaa hänelle valmiudet alansa erikoishammaslääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoishammaslääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Erikoisalalan opintojen lisäksi koulutuksessa perehdytään terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Erikoishammaslääkärin tulee hallita vaativia diagnostisia menetelmiä ja hänellä tulee olla valmiudet suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa sairauksien ehkäisy ja hoito yksilö- ja väestötasolla (A316/2003 §3).

5.2 Tutkinnon rakenne

Erikoishammaslääkärin tutkinnon aloittamisen edellytyksenä on hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinto, laillistaminen sekä kahden vuoden työskentely päätoimisessa hammaslääkärin tehtävässä.

Erikoishammaslääkärin tutkinto jakaantuu

- käytännön koulutukseen ja toimipaikkakoulutukseen
- oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin
- teoreettiseen koulutukseen

- moniammatilliseen johtamiskoulutukseen sekä
- valtakunnalliseen kuulusteluun.

5.3 Käytännön koulutus ja toimipaikkakoulutus

Erikoishammaslääkärikoulutuksen tulee olla suunniteltua ja ohjattua. Erikoistuja osallistuu kliniseen työhön potilaita hoitavana tai tutkivana tai potilasnäytteiden tutkimisesta huolehtivana hammaslääkärinä tai toimimalla muissa hammaslääketieteen tai terveydenhuollon asiantuntemusta vaativissa tehtävissä. Täten hän hankkii erikoisalansa käytännön taidot asianomaisen yksikön palveluksessa olevan kouluttajan ohjauksessa. Käytännön palvelu sisältää terveyskeskuspalvelun ja varsinaisen erikoisalalan koulutuksen.

Käytännön 3 vuoden koulutuksesta tulee vähintään puolet suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta tulee olla palvelua terveyskeskuksessa. Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmassa edellytetään 9 kuukauden palvelu terveyskeskuksessa, mutta muilta osin käytännön palvelu voidaan suorittaa yliopistosairaalassa (A 316/2003 §5).

Koulutus tapahtuu pääsääntöisesti Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ja terveyskeskusten hammaslääkäreiden tehtävissä lukuun ottamatta terveydenhuoltoa. Terveydenhuollon erikoistumisvirkaan haetaan yliopiston viranhakukäytäntöjen mukaisesti. Koulutus voidaan suorittaa myös muussa koulutusyksikön hyväksymässä tehtävässä. Erikoistuvien valinnasta neuvotellaan koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa.

Toimipaikkakoulutus

Käytännön työtä täydentävät säännölliset ohjatut toimipaikkakoulutustilaisuudet, joiden tarkoituksena on syventää tietämystä erikoisalasta. Toimipaikkakoulutusta järjestetään työaikana koulutuspaikassa 4-6 tuntia viikossa. Koulutustilaisuudet voivat olla seminaareja, demonstraatioita tai tilaisuuksia, joissa käydään järjestelmällisesti läpi oman erikoisalalan

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

ja terveydenhuollon kokonaisuuden keskeisiä kysymyksiä.

Terveyskeskuspalvelu

Kaikkien erikoisalojen koulutukseen tulee sisältyä terveyskeskuksessa suoritettavaa ao. erikoisalan palvelua vähintään 9 kuukautta.

Ennen koulutuksen aloittamista suoritettuna terveyskeskuspalvelun hyväksymisestä (A 316/2003 5§ 4 momentti) päättää koulutusohjelman vastuuhenkilö terveyskeskuspalvelun sisällön perusteella.

5.3.1 Kriteerit yliopistosairaalan ulkopuolisten koulutuspaikkojen hyväksymiselle

Tiedekunnat valvovat erikoishammaslääkärikoulutusta. Tiedekunta voi hyväksyä kriteerit täyttäviä yliopistosairaalan ulkopuolisia yksiköitä koulutuspaikoiksi, jotta erikoistuvalla hammaslääkärille voidaan taata mahdollisimman monipuolinen ja laaja-alainen koulutus. Erikoishammaslääkärikoulutukseen tulee myös kyetä vastaamaan terveystalvujärjestelmän ja sen asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin sekä turvata hammaslääkäreiden saatavuus terveystalvujärjestelmässä.

Kouluttaja ja henkilökohtainen ohjaaja

Kouluttajan tulee olla

- alan dosentti ja/tai erikoishammaslääkäri
- (perehtyneisyys tutkimustyöhön katsotaan eduksi)
- kouluttajalla tulee olla kouluttajakoulutus tai hänen tulee osallistua siihen

Erikoistuvalla hammaslääkärille voidaan nimeä myös henkilökohtainen ohjaaja/tuutorin, jonka tulee olla alan erikoishammaslääkäri. Pienissä koulutuspaikoissa kouluttaja ja henkilökohtainen ohjaaja/ tuutorin voivat olla sama henkilö.

Koulutusyksikön resurssit

- koulutus tulee toteuttaa lääketieteellisen tiedekunnan hyväksymän erikoisalan opetussuunnitelman mukaan
- potilasaineiston tulee olla riittävän monipuolinen ja yliopistosairaalan potilasaineistoa täydentävä

– yksikössä tulee olla sopiva alan kirjasto, jossa on erikoisalan tenttivaatimuksissa vaadittavat kirjat ja lehdet sekä elektroniset tiedonsaantijärjestelmät

– erikoistuvan hammaslääkäriin tulee osallistua säännölliseen toimipaikkakoulutukseen

Toimipaikkakoulutuksen lisäksi tulee mahdollisuuksien mukaan järjestää muuta, erikoistuvien hammaslääkärien tarpeista lähtevää koulutusta, joka määritellään koulutussopimuksissa. Erikoistuvien hammaslääkärien tulee myös voida osallistua (mm. evo -rahan turvin) ulkopuoliseen koulutukseen.

Valinta

erikoishammaslääkärikoulutukseen

Jos yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus on ennen yliopistosairaalassa suoritettavaa koulutusta, olisi tärkeää, että valinnan suorittaisivat sekä ulkopuolisen paikan kouluttaja että yliopiston vastuuhenkilö yhdessä.

Koulutuksen arviointi

Erikoishammaslääkäriasetus edellyttää koulutuksen jatkuvaa arviointia. Kouluttajan tulee yhdessä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa arvioida koulutuspaikan toimintaa ja kehittää koulutusta vastaamaan erikoishammaslääkärikoulutuksen tavoitteita sekä terveydenhuollon tarpeita. Erikoistuva hammaslääkäri arvioi yhdessä kouluttajan ja/tai tuutorin kanssa henkilökohtaisen koulutus suunnitelman tavoitteiden saavuttamista (lokikirjat/op-pimispäiväkirjat).

Koulutussopimukset

Koulutuspaikkaa koskeva sopimus

Koulutuspaikaksi hakevan sairaalan, terveyskeskuksen tai muun terveydenhuollon yksikön tulee ottaa yhteyttä ko. koulutusohjelman vastuuhenkilöön (= yliopiston professori tai dosentti) ja neuvotella koulutussopimuksesta ja sen sisällöstä. Koulutussopimuksessa tulee käydä ilmi, miten pitkä koulutusaika ulkopuolisessa koulutuspaikassa hyväksytään, miten koulutuspaikalle asetetut kriteerit täytetään sekä mitkä valmiudet erikoistuvan

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväsmääräykset

hammaslääkärin tulee saavuttaa koulutusjakson aikana.

Koulutussopimuksen allekirjoittavat koulutusohjelman vastuuhenkilö ja kouluttaja.

Koulutuspaikaksi hyväksytyn sairaalan tai terveyskeskuksen tulee osallistua yliopiston järjestämään arviointiin. Koulutussopimukset voivat olla määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia. Mikäli koulutussopimukseen tulee oleellisia muutoksia sopimuskautena, niistä tulee ilmoittaa tiedekuntaan tai tehdä uusi sopimus.

Koulutussopimuksesta tulee toimittaa kopio tiedekunnalle (Eija Ruottinen).

Henkilökohtainen koulutussopimus

Tarvittaessa voidaan tehdä myös henkilökohtainen koulutussopimus erikoistuvan hammaslääkärin kanssa. Henkilökohtaisen koulutussopimuksen allekirjoittavat ao. koulutusohjelman vastuuhenkilö, kouluttaja yliopistosairaalan ulkopuolisessa koulutuspaikassa sekä erikoistuva hammaslääkäri. Koulutussopimuksesta toimitetaan kopio tiedoksi ammatilliselle jatkokoulutustoimikunnalle. On huomattava, että koulutussopimus ei takaa pääsyä välittömästi yliopistosairaalaan.

Ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrä

Erikoishammaslääkäreiden alueellinen ja valtakunnallinen tarve tulee ottaa huomioon erikoisaloittain päätettäessä ulkopuolisten koulutuspaikkojen määrästä. Koulutuspaikkojen määrä tulisi mitoittaa siten, että erikoistuminen sujuu joustavasti.

5.3.2 Koulutusta ja palveluja koskevia yleisiä määräyksiä

Palveluajat

Erikoishammaslääkärikoulutus suoritetaan ensisijaisesti kokopäivätyössä. *Koulutusohjelman vastuuhenkilön harkinnan mukaan koulutukseen voidaan hyväksyä myös osa-aikaista palvelua, jos viikoittainen työaika on vähintään 50% kokoaikaisesta palvelusta. Osa-aikaisesta palvelusta tulee sopia etukäteen koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa, mikäli yli puolet koulutuk-*

sesta suoritetaan osa-aikaisena. Tällöin koulutusaika vastaavasti pitenee.

Lyhin erikoisalan opintoihin hyväksyttävä palvelujakso on *1 kuukausi (30 pv).*

Palvelujen keskeytyksien vaikutus

Kunakin koulutusvuonna sairaudesta tai muusta pätevistä syistä pidetystä virkavapaudesta äitiys-, isyys- ja vanhempainlomasta tai opintovapaasta tentin lukua varten voidaan lukea koulutukseen yhteensä yksi kuukausi, mikäli virkamääräys on voimassa. Yksityisasioiden vuoksi otettu virkavapaus pidentää palvelua virkavapauden ajan.

Suoritusten vanheneminen

Erikoisalan palvelu, joka on suoritettu viimeisen 6 vuoden aikana, hyväksytään palveluksi erikoishammaslääkärin tutkintoa varten. Suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmassa hyväksytään palvelu, joka on suoritettu viimeisen 9 vuoden aikana.

Teoreettinen koulutus vanhenee 6 vuodessa. Valtakunnallinen kuulustelu vanhenee 4 vuodessa.

Muissa koulutusviroissa suoritettu palvelu

Erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyviä palveluita suoritetaan pääsääntöisesti tiedekunnan hyväksymissä koulutusviroissa. Poikkeuksellisista koulutusjärjestelyistä tulee tehdä etukäteen erillinen päätös ammatillisessa jatkokoulutustoimikunnassa.

Toisen yliopiston erikoistumisvirassa suoritettu palvelu voidaan hyväksyä ko. koulutusohjelman vaatimusten mukaiseksi palveluksi. Samoin osaksi tutkintoon kuuluvaa palvelua voidaan hyväksyä ulkomailla suoritettu palvelu koulutusohjelman vastuuhenkilön harkinnan mukaan, mikäli sen katsotaan vastaavan erikoisalan koulutusta. Ulkomaisen kliinisen palvelun hyväksymisen edellytyksenä ovat erikoishammaslääkärin oikeudet ko. maassa.

Tutkijana toimiminen

Erikoisalan koulutukseen voidaan hyväksyä enintään kuusi (6) kuukautta päätoimisena tutkijana (palkallisena) toimimista, mikäli se on erikoisalaan liittyvää ja vastuuhenkilön

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

puoltamaa. Tutkimustyön hyväksymisen edellytyksenä on, että koulutusohjelman kliiniset tavoitteet saavutetaan.

Tohtorin tutkinto ja erikoishammaslääkärin tutkinto

Hammaslääkäri, joka suorittaa sekä erikoishammaslääkärin että hammaslääketieteen tohtorin tutkinnon, voi lukea hyväkseen saman opintosuorituksen molempiin tutkintoihin tiedekunnan harkinnan mukaan, mikäli se tutkinnon tavoitteiden puolesta on tarkoituksenmukaista

Koulutusohjelman vaihtaminen

Jos erikoistuja vaihtaa koulutusohjelmaa, hänen tulee pyrkiä uuteen koulutusohjelmaan samaa menettelyä noudattaen kuin haettaessa ensimmäistä kertaa erikoistumiskoulutukseen.

Suoritetujen palvelujen ja muiden opintojen hyväksymisestä uuden koulutusohjelman vaatimuksiin päättää koulutusohjelman vastuhenkilö. Samaa palvelua ei kuitenkaan voi lukea hyväksi enempää kuin yhden erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittamiseen.

Koulutusyksikön vaihtaminen

Hakemus toisen yliopiston erikoistumiskoulutukseen tehdään asianomaisen koulutusyksikön ohjeiden mukaisesti. Oulun yliopiston lääketieteellinen tiedekunta voi hyväksyä toisessa korkeakoulussa suoritettut palvelut ja muun koulutuksen, mikäli koulutuksen vastuhenkilö puoltaa hyväksymistä.

5.4 Arviointi ja erikoistuvan hammaslääkärin ohjaaminen

Henkilökohtainen koulutussuunnitelma ja lokikirja/oppimispäiväkirja

Vastuuhenkilö tai hänen valtuuttamansa kouluttaja tekee yhdessä erikoistuvan hammaslääkärin kanssa tämän henkilökohtaisen koulutussuunnitelman heti erikoistumisen alussa. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi koulutukselle asetettavat tavoitteet sekä eri koulutusvaiheiksi hyväksyttävät ajanjaksot ja suunnitellut koulutuspaikat. Koulutuksen seurannasta vastaa vastuuhenkilö.

Erikoistuvan hammaslääkärin tukena voidaan käyttää lokikirjaa, oppimispäiväkirjaa tai muuta palvelun suorittamisen järjestelmällistä seurantaa. Koulutusyksikkö vastaa lokikirjan/oppimispäiväkirjan tai vastaavan sisällöstä, mutta erikoistuva hammaslääkäri siihen tulevien merkintöjen ajantasaisuudesta. Järjestelmällisellä seurannalla voidaan osoittaa jo saatu koulutus ja toisaalta miltä osa-alueilta koulutusta tulisi vielä saada. Samalla erikoisalalla tulisi olla valtakunnallisesti mahdollisimman yhtenäinen seurantajärjestelmä.

Erikoishammaslääkärin koulutuksen arviointi

Oppimisen ja koulutuksen arvioinnin perustan muodostavat etukäteen asetetut tavoitteet, joihin suorituksia ja saavutuksia toistuvasti verrataan. Koulutusohjelmalla ja myös sen eri jaksoilla tulee olla selkeitä ja tarkoituksenmukaiset tavoitteet. Arvioinnissa voidaan käyttää apuna sitä varten laadittuja lomakkeita. Vastuuhenkilö ja erikoistuva hammaslääkäri arvioivat koulutuksen alussa yhdessä asettamiensa tavoitteiden saavuttamista toistuvasti ja laativat koulutuksen etenemisestä yhteenvedon vähintään vuosittain. Erikoistuva hammaslääkäri ja kouluttaja selvittävät yhdessä eri koulutusjaksojen alkaessa jaksolle asetetut tavoitteet, sovittavat ne yhteen erikoistujan henkilökohtaisten tavoitteiden kanssa sekä arvioivat oppimista jaksojen ja koulutusohjelmien tavoitteiden pohjalta jaksojen aikana ja niiden lopulla.

On suositeltavaa, että erikoistuva hammaslääkäri voi arvioida myös kouluttajan toimintaa. Tämä hyödyttää myös kouluttajan työtä ja sen kehittämistä.

Erikoisalat antavat yksityiskohtaisemmat ohjeet arvioinnista omissa koulutusohjelmissaan.

5.5 Teoreettinen koulutus

Teoreettisella koulutuksella tarkoitetaan yliopiston vahvistamaa teoreettista opetusta jota edellytetään toimipaikkakoulutuksen lisäksi. Teoreettinen koulutus on perusopintoja syventävää ja alalla toimimisen kannalta tär-

1. Erikoishammaslääkärin koulutusta koskevat pysyväismääräykset

keitä aihekokonaisuuksia käsittelevää opetusta. Suoritettavien kurssien tulee muodostaa erikoistumisen kannalta mielekäs suunnitelmallinen kokonaisuus. Teoreettisen koulutuksen järjestää tai hyväksyy tiedekunta. Lisäksi tiedekunta voi hyväksyä ulkopuolisten hammaslääketieteen ja lääketieteen tahojen järjestämiä koulutustilaisuuksia. Koulutuksen tulee tällöinkin täyttää teoreettiselle koulutukselle asetetut vaatimukset. *Teollisuus tai yritys ei voi toimia yksin koulutuksen järjestäjänä.*

Terveystieteiden koulutusohjelmassa teoriakoulutuksen laajuus on vähintään 90 opintopistettä/60 opintoviikkoa sisältäen tutkielman. Ennen koulutuksen aloittamista suoritettua teoreettista opetusta voidaan hyväksyä enintään 40 opintoviikkoa/60 opintopistettä. Hyväksyttävä koulutus ei saa olla kuutta (6) vuotta vanhempaa.

Muiden erikoisalojen koulutukseen tulee sisältyä toimipaikkakoulutuksen lisäksi teoreettista koulutusta vähintään 40 tuntia/vuosi ao. koulutusohjelman opetussuunnitelman mukaan.

5.6 Moniammatillinen johtamiskoulutus

Moniammatillinen johtamiskoulutus osana erikoishammaslääkärin tutkintoa

Erikoishammaslääkärin tutkintoon tulee sisältyä **10 opintopistettä** moniammatillista johtamiskoulutusta. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä **30 opintopisteen moniammatillinen johtamiskoulutus** (lähijohtajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaadittu 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla. *Terveystieteiden koulutusohjelman pakollinen moniammatillinen johtamiskoulutus voidaan sisällyttää henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sekä käytännön palveluun että teoreettiseen koulutukseen. Johtamiskoulutus koskee 1.8.2009 ja sen jälkeen opinto-oikeuden saavia erikoistuvia hammaslääkäreitä.*

10 opintopisteen laajuiseen johtamiskoulutukseen kuuluu viisi (5) kokopäiväistä lähiopetusjaksoa, joihin sisältyy asiantuntijaluentoja, seminaarityöskentelyä oppimis- ja kehittämis-tehtävien sekä koulutuksen arviointia. Koulutettavat voivat osallistua seminaarijaksoihin erikoistumiskoulutuksen eri vaiheissa.

30 opintopisteen lähijohtajakoulutus järjestetään yhteistyössä Oulun yliopiston koulutus- ja tutkimuspalvelujen kanssa. Koulutus sisältää lähiopetusjaksoja ennakko- ja välitehtävien, portfoliotyöskentelyä ja valinnaisia opintoja. Lähijohtajakoulutus on tarkoitus suorittaa 3-6 vuoden aikana.

Tarkoituksena on, että johtamiskoulutusta suoritetaan jatkumona erikoistumiskoulutuksen eri vaiheissa.

5.7 Valtakunnallinen erikoishammaslääkärin koulutus

Tavoitteet

Valtakunnallisen erikoislääkärin koulutuksen tavoitteena on mitata erikoistuvan hammaslääkärin teoreettista tietoa ja osaamista sekä kykyä toimia tarkoituksenmukaisesti erikoishammaslääkärin kohtaamissa tilanteissa.

Kuulustelujen valtakunnallisesta koordinaatiosta huolehtii Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opintotoimistossa työskentelevä valtakunnallinen yhdyshenkilö. Yhdyshenkilön tehtävänä on myös kuulustelurekisterien pitäminen, erilaiset tilastointitehtävät ja tarvittaessa kuulustelijoiden yhteistyön avustaminen. Valtakunnallinen erikoislääkärin koulutuksen asiantuntijakokous koordinoi ja käsittelee kuulusteluja koskevia asioita.

Kuulusteluajankohdat ja -paikat

Valtakunnallinen erikoislääkärin koulutus järjestetään kaikissa koulutusyksiköissä samanlaisesti kolme kertaa vuodessa: kaksi kertaa kevätlukukaudella ja kerran syyslukukaudella. Koulutusyksiköt järjestävät kuulustelutilaisuuden omalla paikkakunnallaan. Kuulusteluun voi osallistua millä tahansa kuulustelu-paikkakunnalla, mikäli toisen yliopiston kuulustelu-paikkakunnalla on tilaa.

1. Erikoishammaslääkärin koulutusta koskevat pysyväismääräykset

Kuulusteluun ilmoittautuminen

Kuulusteluun ilmoittaututaan sähköisen ilmoittautumisjärjestelmän kautta <http://www.medicine oulu.fi/jatkokoulutus/ammattilinen/> viimeistään neljä viikkoa ennen kuulustelua siihen koulutusyksikköön, jonka kirjoilla on opiskelijana. Kuulusteluun osallistuvan tulee olla ilmoittautunut läsnäolevaksi yliopistonsa kirjoihin.

Kuulusteluvuorot

Kullakin erikoisalalla eräitä erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta toimii vuorolleen kaksi kuulustelijaa yhdessä.

Kuulustelu kysymysten asettaminen

Kuulustelu voi sisältää esim. essee-kysymyksiä ja myös monivalintakysymyksiä, mikäli kuulustelijat niin haluavat. Kysymykset laaditaan suomeksi ja myös ruotsiksi, jos kuulusteltava on sitä ilmoittautuessaan pyytänyt. Kuulustelun voi suorittaa myös englannin tai saksan kielellä, mikäli kuulustelijat siihen suostuvat. Kuulustelu perustuu, paitsi koulutusohjelmassa mainittuun kirjallisuuteen, lehtiin ja lainsäädäntöön, myös siihen kunkin erikoisalalan käytännön tietoon, joka erikoistuvalla lääkäriä on kertynyt. Kuulusteltavat esiintyvät kuulustelussa koodeina. Kuulustelutulosten tultua erikoistujalla on mahdollisuus saada tietää kuulustelun arvostelijat.

Kuulusteluvastausten tarkastaminen

Yhdyshenkilö toimittaa vastauspaperit ensimmäiselle kuulustelijalle. Ensimmäinen kuulustelija arvostelee kaikki vastaukset itsenäisesti ja toimittaa sitten vastauspaperit toiselle kuulustelijalle arvosteltaviksi. Kullekin kuulustelijalle varataan pääsääntöisesti kolme viikkoa aikaa kuulusteluvastausten tarkistamiseen. Jälkimmäinen kuulustelija palauttaa vastaukset arvosteluineen yhdyshenkilölle. Vastaukset on palautettava kuuden viikon kuluessa siitä päivästä, jolloin ne on ensimmäiselle kuulustelijalle postitettu.

Kuulustelujen arvostelu

Kuulustelut arvostellaan asteikolla hyväksyty/hylätty ja käyttäen pisteytystä. Kuulustelijoiden tulee neuvotella keskenään siitä, ketkä

on kuulustelussa hyväksytyt ja ketkä hylätty. Hylätyistä kuulusteluista on annettava kirjallinen vastine joko vaadittavien asiakokonaisuuksien luettelona tai henkilökohtaisena kirjallisena palautteena. Tenttivastaukset säilytetään Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa vähintään puolen vuoden ajan kuulustelun jälkeen.

Mikäli erikoistuja hylätään kolmessa kuulustelussa, siitä tiedotetaan sekä erikoistuvalla että vastuuhenkilölle. Heitä kehoitetaan keskustelemaan ongelmista, jotka ovat johtaneet hylkäykseen. Kolmen hylkäyksen jälkeen erikoistuja ei voi osallistua seuraavaan kuulusteluun. Tätä sovelletaan takautuvasti huhtikuun 2005 tentistä alkaen. Hylkäyksistä johtuvaa karenssia on alettu laskea syyskuun 2003 tentistä lähtien. Kolmeen hylkäykseen lasketaan kaikki reputukset riippumatta siitä, onko jättänyt joitakin tenttikertoja väliin.

Kuulustelujen tuloksista ilmoittaminen

Tuloksien tultua yhdyshenkilölle hän lähettää välittömästi kirjallisen tiedon henkilökohtaisesti kuulusteltaville. Koulutusyksiköt saavat tiedon omien opiskelijoidensa tuloksista sähköisestä tenttihallintajärjestelmästä.

Kuulustelun vanheneminen

Kuulustelu vanhenee neljässä vuodessa.

Oikaisumenettely

Kuulusteltava voi kirjallisesti pyytää oikaisua kuulustelun päätöksestä 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin hän on saanut kuulustelun tulokset tietoonsa. Yhdyshenkilö toimittaa oikaisupyynnön kuulustelun arvostelleille kahdelle kuulustelijalle, joiden tulee antaa perusteltu vastauksensa kohtuullisessa ajassa. Mikäli kuulusteltava on edelleen tyytymättömän päätökseen, hän voi hakea oikaisua tutkintolautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

Kliinisen hammashoidon sivuosa-alueiden kuulustelu

Valtakunnallisen kuulustelun lisäksi kliiniseen hammashoittoon erikoistuva osallistuu ns. sivuosa-alueiden kuulusteluihin, joita on kaksi. Kuulustelujen kysymykset laaditaan kahdelta

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

muulta kliinisen hammashoidon painotusalueelta tai toinen kuulusteluista voi olla myös muulta hammaslääketieteen erikoisalalta. Kysymykset perustuvat koulutusyksiköiden yhdessä sopimaan kirjallisuuteen ja lehtiin. Kuulustelut järjestetään oman koulutusyksikön toimesta.

6 Ulkomaalainen erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittajana (uusi)

6.1 Euroopan talousalueen kansalainen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) myöntää Euroopan talousalueen kansalaiselle hakemuksesta oikeuden harjoittaa Suomessa hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä toisen johdon ja valvonnan alaisena. Laillistuksen jälkeen lääkäri voi hakea opinto-oikeutta erikoishammaslääkärikoulutukseen. Koulutukseen hyväksymisen edellytyksenä on todistuksella osoitettu vähintään tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito.

6.2 Euroopan talousalueen kuulumattoman valtion kansalainen

Euroopan talousalueeseen kuulumaton valtion kansalainen voi saada Sosiaali- ja terveysalan valvontavirastolta (Valvira) hammaslääkärin laillistuksen edellyttäen, että hän on suorittanut hyväksyttävän hammaslääkärin perustutkinnon EU-/ETA-maassa ja että hänellä on riittävä suomen tai ruotsin kielen taito.

Lisäksi hänen hammaslääkärin pätevyytensä tulee olla tarkistettu. Kuulustelut pätevyyden tarkistamiseksi järjestetään Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitoksella, (puh. 09 191272111, 09 9123131, 09 19127 331 ja 09 1917328. **Laillistamisen** jälkeen hammaslääkäri voi hakea opinto- oikeutta erikoishammaslääkärikoulutukseen

6.3 Euroopan talousalueen kansalainen, joka on suorittanut hammaslääkärin tutkinnon EU/ETA-maiden ulkopuolella

Valvira myöntää hakemuksesta oikeudet toimia Suomessa laillistettuna hammaslääkärinä, EU-/ETA-maan kansalaiselle, joka on suorittanut EU-/ETA-maiden ulkopuolella hammaslääkärin tutkinnon ja jolla on hammaslääkärin tehtävään asetuksella säädetty pätevyys. Laillistamisen saamiseksi vaaditaan, että hammaslääkäri on suorittanut Valviran mahdollisesti erikseen määräämät lisäopinnot ja kuulustelun siten, että hänen pätevyytensä vastaa Suomessa suoritettua hammaslääkärin tutkintoa. Laillistuksen jälkeen hammaslääkäri voi hakea opinto-oikeutta erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittamista varten.

7 Opintosuoritusten hakeminen ja tutkintotodistuksen hakeminen

Välipäätös

Erikoistuva hammaslääkäri voi hakea välipäätöstä koulutuksestaan, mikäli koulutukseen sisältyy tulkinnanvaraisuutta, halutaan varmennus koulutuksen hyväksymisestä tai koulutuksen vastuuhenkilön pyynnöstä. Pääsääntöisesti jokaiselle erikoistuvalla voidaan tehdä yksi välipäätös. Välipäätöksessä erikoistuva saa tiedon koulutuksensa senhetkisestä vaiheesta ja jäljellä olevasta koulutuksesta. Välipäätöstä haetaan samalla lomakkeella kuin tutkintoa.

Tutkintotodistuksen hakeminen

Erikoistuva hammaslääkäri voi hakea tutkintotodistusta suoritettuaan terveyskeskuspalvelun, käytännön palvelun, teoreettisen koulutuksen opinnot ja erikoisalakohtaisen valtakunnallisen kuulustelun erillisellä lomakkeella, joita saa internetistä tiedekunnan kotisivulta www.medicine oulu.fi tai tiedekunnan jatkokoulutustoimistosta puh. (08) 5375107 tai (08) 5375106.

Tutkintohakemuksen liitteenä tulee olla palvelu- tai työtodistukset, jossa näkyy työssöölo-

I. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

ajanjakso, viikkotyöaika ja mahdolliset keskeytykset sekä kouluttajan antama todistus palvelun hyväksytystä suorittamisesta, valtakunnallisen kuulustelun hyväksymiskirje sekä koulutusohjelman vastuuhenkilön hyväksymä selvitys teoreettisesta koulutuksesta liitteineen. Ennen tutkinnon hyväksymistä tulee erikoistuvan hammaslääkärin ja vastuuhenkilön yhdessä käydä läpi lokikirjaloppimispäiväkirja. Todistushakemukset toimitetaan lääketieteellisen tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon. Tutkintotodistuksia annetaan tiistaisin lukuun ottamatta loma-aikoja. Tutkintohakemus tulee toimittaa jatkokoulutustoimistoon viimeistään viikkoa ennen tutkinnon myöntämispäivää.

Mikäli erikoistuva hammaslääkäri on tyytymättömän opintosuoritusten hyväksymistä koskevaan päätökseen, *oikaisua* voi pyytää koulutusohjelman vastuuhenkilöltä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista. Oikaisupäätökseen tyytymättömän voi hakea siihen *muutosta* tutkintolautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä, kun hän on saanut päätöksestä tiedon.

8. Laillistaminen erikoishammaslääkärin tutkinnon jälkeen

Erikoishammaslääkärin tulee hakea Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolta (Valvira) oikeutta harjoittaa erikoislääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä. Hakemuslomake ja ohjeet löytyvät Valviran osoitteesta www.valvira.fi.

Hakemuksen liitteenä esitetään

- jäljennös lääketieteellisen tiedekunnan antamasta erikoishammaslääkärin tutkintotodistuksesta

Hakemus lähetetään osoitteella

Sosiaali- ja terveydenhuollon lupa- ja valvontavirasto

PL 210

00531 Helsinki

Valviran käyntiosoite on Säästöpankinranta 2 A, 00530 Helsinki ja Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki. Puhelinnumero on (09) 772920.

Ammatinharjoittamisoikeutta koskevasta päätöksestä peritään toimitusmaksu ja päätös lähetetään hakijan ilmoittamaan osoitteeseen postienakkona.

Ammatinharjoittamisoikeuksia koskeviin tiedusteluihin vastaavat ylitarkastaja Pia Setälä, puh.

(09) 77292152 ja toimistos sihteeri Kirsi Kauklah-ti puh. (09) 77292123.

Leimasimet tulee tilata itse (leimasinvalmistajia löytyy mm. ammattilehdestä). Leimasin-tilauksen mukaan on liitettävä kopio Valviran myöntämästä ammatin-harjoittamispäätöksestä. Leimasimessa on oltava seuraavat tiedot: etunimi, sukunimi, oppiarvo, erikoisalat ja yksilöintitunnus (ent. sv-numero).

1. Erikoishammaslääkärikoulutusta koskevat pysyväismääräykset

I OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

HAMPAISTON OIKOMISHOITO

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuhenkilö ja kuulustelija: professori Pertti Pirttiniemi
email: pertti.pirttiniemi@oulu.fi
puh. (08) 5375497

Hammaslääketieteen laitos, hampaiston kehitys- ja oikomishoidon osasto

Aapistie 3, PL 5241, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutusohjelma noudattaa pääosiltaan Euroopan Unionin hammaslääkäriskoulutuksen neuvon antavan komitean suositusta (Bryssel 6.11.2002 XV/E/8385/10/95–FI Selonteko ja suositukset tiedoista ja taidoista kahdella erikoisalalla: oikomishoidossa ja suukirurgiassa. Komitea oli hyväksynyt englanninkielisen asiakirjan 4. toukokuuta 2001.) oikomishoidon erikoisalalla vaadittavista tiedoista ja taidoista. Koulutusohjelman tavoitteena on antaa koulutettavalle sellaiset valmiudet, että hän oikomishoidon erikoishammaslääkärinä:

- omaa tietämyksen kallon ja kasvojen normaalista kasvusta ja osaa erottaa epänormaalien kehityksen
- osaa erityisesti tunnistaa leukojen ja purenan sekä hampaistokehityksen normaalin kehitykseen vaikuttavat seikat sekä osaa tarkasti diagnosoida mahdolliset kehityksen ja toiminnan poikkeavuudet
- osaa määrittää preventiivisen hoidon ja oikomishoidon toimenpiteiden indikaatiot sekä yksilön että laajojen väestöryhmien kannalta ja pystyy arvioimaan tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia
- kykenee suorittamaan kaikki yleisesti suoritettavat oikomishoidon toimenpiteet ja

tuntee myös näiden pitkäaikaiset vaikutukset ja pystyy perustelemaan tehdyt hoitopäätökset.

- pystyy arvioimaan oikomishoitoja terveyspoliittiselta kannalta
- osaa toimia erilaisissa ryhmissä suunniteltaessa ja toteutettaessa laaja-alaisia ja vaikeita oikomishoitoja

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa.

Käytännön koulutus tapahtuu osin Oulun yliopistollisen sairaalan (OYS) erikoistumisvirassa, osin (vähintään 18 kk) joko Oulun kaupungin terveyskeskuksen erikoistumisvirassa tai Kuopion yliopistollisessa keskussairaalassa tai erikseen sovittavassa terveyskeskuksessa/sairaalassa (koulutussopimus).

Käytännön koulutus tapahtuu kouluttajan ohjauksessa suorittamalla erikoistumiskoulutukseen tarkoitettuja oikomishoitoja. Tällöin erikoistuva hammaslääkäri suorittaa oikomishoidon diagnosoinnin ja hoitosuunnitelmien laatimisen sekä näihin liittyvät kliiniset tutkimukset. Tärkeänä osana koulutusta on myös hoitojen pitkäaikainen arviointi ja jälkikastusten tekeminen. Mahdollisimman laaja-alaisen koulutuksen turvaamiseksi suoritettavat oikomishoidot sisältävät aikuisilla tehtäviä tavanomaisia oikomishoitoja sekä yhteistyössä hoidettavia leukakirurgiaa vaativia oikomishoitoja. Huomattava osa hoidoista on lapsilla eri kasvuvaiheissa tehtävää oikomishoitoa. Tämän lisäksi hoitoihin kuuluu erityisryhmillä tehtävää erityistason potilaiden oikomishoitoja.

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Teoreettisen koulutuksen laajuus on vähintään 40 tuntia/vuosi. Teoreettinen koulutus voi koostua valtakunnallisista oikomishoidon erikoistumiskoulutuksen koulutustilaisuuksista, lääkäripäivien koulutustilaisuuksista ja osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattipintojen peruskursseille.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) joko erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus (4-6 tuntia viikossa) on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta ja omaehtoista opiskelua. Koulutuksessa käydään systemaattisesti läpi oikomishoidon alan teoriapohjaa kirjallisuuteen pohjautuen.

Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy seuraavia osakokonaisuuksia:

- osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin
- osallistuminen oman oppimiskokonaisuuden evaluaation ja kehittämiseen.

Koulutusohjelman vaatimuksiin kuuluu myös kirjallisuuskatsausten tekeminen, joista yksi on laaja tai omaehtoinen analyttinen tutkielma. Tämä voidaan korvata osallistumalla

julkaisuun johtavaan tieteelliseen tutkimustyöhön.

Koulutukseen tulee sisältyä tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 opintoviikkoa/1.0 opintopistettä.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä 'lokikirjaa', joka kuvaa hänen tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos):

1. Okeson J.H.: Management of temporomandibular disorders and occlusion (Mosby)
2. Enlow D.H. & Hans M.G.: Essentials of Facial Growth (W.B. Saunders Company)
3. Proffit W.R.: Contemporary orthodontics (Mosby)
4. Proffit W.R.: White R.P. & Sarver D.M.: Contemporary treatment of dentofacial deformity (Mosby)
5. McNamara J.A. Jr. & Brudon W.L.: Orthodontics and dentofacial orthopedics (Needham Press, Inc)
6. Sariola H., Frilander M., Heino T., Jernvall J., Partanen J., Sainio K., Salminen M. & Thesleff I.: Solusta yksilöksi, Kehitysbiologia, luvut 1-4, 6 ja 15-18 (Duodecim)

Lehdet (kolmen edellisen vuoden ajalta):

Ortodontian keskeiset tutkimustulokset seuraavista lehdistä:

1. American Journal of Orthodontics
2. European Journal of Orthodontics

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

1. Proffit W.R.: Contemporary orthodontics (Mosby)

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

Painotusala: Hammaslääketieteellinen diagnostiikka Suuntautumisvaihtoehto: hammaslääketieteellinen radiologia

3 vuoden koulutusohjelma

Koulutusohjelman vastuuhenkilöt:

Erikoishammaslääkäri Jukka Rosberg ja professori Osmo Tervonen, email: osmo.tervonen@oulu.fi, puh. (08) 315 2196

Kuulustelija: erikoislääkäri Jukka Rosberg, email: jukka.rosberg@oulu.fi, puh 5375411

Hammaslääketieteen laitos, diagnostiikan ja suun limakalvosairauksien osasto

PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

Opetusohjelma käsittää yleiset opinnot ja hammaslääketieteellisen radiologian opinnot sekä sivualueiden opinnot. Opinnot sisältävät teoreettisia ja kliinisiä jaksoja.

Teoreettisia opintojaksoja ovat oman erikoisalan opinnot, niiden kannalta tarpeelliset yleisopinnot sekä muut syventävät hammaslääketieteen ja lääketieteen opinnot koulutusyksikön vahvistaman opintosuunnitelman mukaan.

Käytännön palvelu on pääsääntöisesti valvottua hoitopalvelujen tuottamista, jota tulee olla vähintään puolet koulutuksesta.

TAVOITTEET

Koulutusohjelman yleiset tavoitteet on määritetty erikoishammaslääkäriin tutkinnosta annetussa asetuksessa.

Koulutusohjelman suoritettuaan erikoishammaslääkäriin tulee

- osata päättää, kuinka merkittävän löydöksen radiologinen menetelmä antaa kussakin kliinisessä tilanteessa
- tuntea alansa kuuluvien radiologisten menetelmien yksityiskohdat ja tekniset pääpiirteet
- tuntea alansa kuuluvan alueen normaalianatomia, anomaliat ja artefaktat

- tuntea alansa sairauksien yleisyys, etiologia ja patogeneesi
- tuntea leukojen alueen sairauksien ehkäisy, diagnostiikka ja hoitoperiaatteet ja osata tulkita ne muiden kliinisten löydösten antaman tiedon avulla
- hallita alansa sairauksien radiologinen diagnostiikka
- hallita alansa radiologisissa tutkimuksissa käytettävät laitteistot ja menetelmät
- osata toteuttaa alansa vaativat radiologiset erikoistutkimukset
- tuntea säteilysuojelun kansallinen ja Eu:n lainsäädännöllinen sisältö oman alansa kannalta
- hallita säteilysuojaus (laaduntarkkailu ja annosmittaus)
- kyetä löytämään uutta tieteellistä oman alansa tietoa ja kyetä arvioimaan tämän tiedon luotettavuutta
- kyetä jakamaan oman alansa tietoutta ja osallistua sen kehittämisen ja suunnittelutehtäviin
- suorittaa osana tutkintoa STUK:n vastavan johtajan tutkinnon pätevyys (monet erikoistujat hakeutuvat röntgenlaitosten johtoon tai virkoihin, johon tätä tarvitaan)
- olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja kyetä toimimaan muun hammashoitohenkilöstön kanssa työryhmän johtajana tai sen jäsenenä

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa.

Koulutuksen yliopistollinen osuus (enintään 18 kk) suoritetaan Oulun yliopistollisen sairaalan yleis- ja hammasradiologian yksiköissä. Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus suo-

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

ritetaan koulutuspaikoissa, joiden kanssa on tehty koulutussopimus.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Pääainekoulutus

Koulutus sisältää klinisen palvelun lisäksi 4-6 tuntia/viikko säännöllistä toimipaikkakoulutusta ja keskimäärin 40 tuntia/viikko teoreettista koulutusta.

Teoreettinen koulutus voi koostua valtakunnallisista erikoisan koulutustilaisuuksista, lääkäripäivien koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyvääismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta ja omaehtoista opiskelua. Koulutuksessa käydään systemaattisesti läpi erikoisan teoriapohjaa kirjallisuuteen pohjautuen.

Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminareihin.

Koulutukseen kuuluu myös kahden kirjallisuuskatsauksen laatiminen ja osallistuminen tutkimustyöhön.

Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 opintoviikkoa/1.0 opintopistettä.

Sivuainekoulutus

- pääainetta tukevia ja täydentäviä lääketieteellisiä ja hammaslääketieteellisiä aihepiirejä sivuavia aineopintoja, joista sovitaan kouluttajan kanssa erikseen

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä 'lokikirjaa', joka kuvaa hänen tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos)

1. Rosberg J.: Radiologia. Tekniikka ja diagnostiikka 2. painos (toiminimi Jukka Rosberg)
2. Soimakallio S., Kivisaari L., Manninen H., Svedström E. & Tervonen O. (toim): Radiologia (WSOY) luvut: 1; 2; 6.5; 8.1.3; 8.2; 8.4.1; 8.4.2; 9.1; 9.5; 12 (soveltuvin osin)
3. DelBalso A.M.: Maxillofacial imaging, luvut 1, 2, 4-6, 8-20 (Saunders)
4. White S.C. & Pharoah M.J.: Oral radiology. Principles and interpretation (Mosby 6. ed 2009)
5. Whaites E.: Essentials of Dental Radiography and Radiology (Churchill Livingstone 2007)

Lehdet (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. Dentomaxillofacial Radiol
2. Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology, Oral Radiology and Endodontics

Lisäksi Säteilysuojelulainsäädäntö

- Säteilylaki (592/91) ja sen muutokset (1102/92, 1334/94, 490/97, 1142/98),
- Säteilyasetus (1512/91) ja sen muutokset (1598/94, 1143/98)
- STM:n asetus (423/2000)

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

- STUK:n ohjeet (ST-1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 3.1, 3.6).
- Säteilyturvallisuus hammaslääketieteessä, STUK 1999.
- muut mahdolliset STUK-ohjeet, jotka ilmestyvät ennen tenttiä

Koulutusyksikön järjestämä sivu-osa-alueen kuulustelu:

Kirjat:

1. Meurman J., Murtomaa H., Le Bell Y., Autti H. (toim.): Radiologia, luku 4 kirjassa Hammaslääketieteen käsikirja Therapia Odontologica, 2. painos, (Academica kustannus)
2. Rosberg J.: Radiologia. Tekniikka ja diagnostiikka, 2. painos (toiminimi Jukka Rosberg)
3. White S.C. & Pharoah M.J.: Oral radiology. Principles and interpretation (Mosby 2004)

Lisäksi Säteilysuojuslainsäädäntö

- Säteilylaki (592/91) ja sen muutokset (1102/92, 1334/94, 490/97, 1142/98),
- Säteilyasetus (1512/91) ja sen muutokset (1598/94, 1143/98)
- STM:n asetus 423/2000)
- STUK:n ohjeet (ST-1.4; 1.5; 1.6; 1.7; 1.8; 3.1, 3.6).
- Säteilyturvallisuus hammaslääketieteessä 1999
- muut mahdolliset STUK-ohjeet, jotka ilmestyvät ennen tenttiä

KLIINISEN HAMMASHOIDON KOULUTUSOHJELMA

Painotusala: Hammaslääketieteellinen diagnostiikka Suuntautumisvaihtoehto: Suupatologia

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö ja kuulustelija: professori
Tuula Salo

e-mail: tuula.salo@oulu.fi, puh. (08) 5375592

Diagnostiikan ja suun limakalvosai- rauksien osasto

Aapistie 3, PL 5281 90014 Oulun Yliopisto

Kouluttajat:

erikoishammaslääkäri, professori Tuula Salo
(e-mail: tuula.salo@oulu.fi)

OYS:n patologian erikoislääkärit

Opetusohjelma käsittää yleiset opinnot ja suupatologian opinnot sekä sivualueiden opinnot. Opinnot koostuvat teoreettisista ja kliinisistä jaksoista.

Teoreettisia opintojaksoja ovat oman erikoisalan opinnot, niiden kannalta tarpeelliset yleisopinnot sekä muut syventävät hammaslääketieteen ja lääketieteen opinnot koulutusyksikön vahvistaman opintosuunnitelman mukaan.

Käytännön palvelu on pääsääntöisesti valvottua hoitopalvelujen tuottamista, jota tulee olla vähintään puolet koulutuksesta.

TAVOITTEET

Koulutusohjelman yleiset tavoitteet on määritetty erikoishammaslääkäriin tutkinnosta annetussa asetuksessa.

Koulutusohjelman suoritettuaan erikoishammaslääkäriin tulee:

- tuntea alansa sairauksien yleisyys, etiologia ja patogeneesi
- tuntea suun limakalvojen ja leukojen alueen sairauksien ehkäisy
- hallita alansa sairauksien histopatologinen diagnostiikka
- hallita alansa tutkimuksissa käytettävät laitteistot ja menetelmät
- hallita suun limakalvosairauksien diagnostiikka ja hoitoperiaatteet
- osata toteuttaa alansa kliiniset ja histopatologiset erikoistutkimukset

– kyetä jakamaan oman alansa tietoutta ja osallistua sen kehittämisen ja suunnittelutehtäviin

– olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon ja kyetä toimimaan muun hammashoitohenkilöstön kanssa työryhmän johtajana tai sen jäsenenä

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa.

Erikoistumiskoulutus tapahtuu Oulun yliopistollisen sairaalan diagnostiikan ja suun limasairauksien osaston erikoistumisvirassa (enintään 18 kk). Yliopistosairaalan ulkopuolinen koulutus suoritetaan terveyskeskuksessa ja muussa koulutusyksikön hyväksymässä koulutuspaikassa, jonka kanssa on tehty koulutussovitimus.

Vähintään puolet ympärivuotisesta opiskeluaikasta käytetään potilaista otettujen kudostenäytteiden tutkimiseen.

Opintosuunnitelma laaditaan yhteistyössä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Koulutus sisältää kliinisen työskentelyn lisäksi toimipaikkakoulutusta 4-6 tuntia viikossa ja teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.

Teoreettisen koulutuksen voi koostua valtakunnallisista erikoisalan koulutuksista, lääkäripäivien koulustilaisuuksista sekä osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkäriin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkäriin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyvää määrääkset kohta 5.6.). Johtamiskouluuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta ja omaehtoista opiskelua.

Toimipaikkakoulutukseen kuuluvat:

- diagnostiikan ja suun limakalvosairauksien osaston seminaarit, kirjallisuuskatsaukset ja esitelmät
- diagnostiikan ja suun limakalvosairauksien osaston sekä suu- ja leukakirurgian osaston yhteiset tapausseminaarit kuukausittain
- osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen järjestämiin esitelmätilaisuuksiin
- Oulun yliopiston patologian sekä iho- ja sukupuolitautilaitosten tapaus- ja tieteelliset seminaarit soveltuvin osin.

Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia viisi kirjallisuuteen perustuvaa tutkielmaa, joista kaksi kirjallisena. Osa voidaan korvata osallistumalla tieteelliseen tutkimustyöhön.

Koulutukseen tulee sisältyä myös tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus 0.5 opintoviikkoa/1.0 opintopistettä.

Opiskeluvaatimukset

Koulutukseen kuuluvia vaatimuksia:

- teoriakoulutuksen suorittaminen
- suun ja leukojen alueen kudosis- ja siveilynäytteiden tutkiminen
- limakalvosairauspoliklinikalla palvelu
- tehtävä viisi kirjallisuuteen perustuvaa tutkielmaa (2 kirjallisena), osa vaihtoehtoisesti osallistumalla tutkimustyöhön
- osallistuttava laitoksen seminaareihin.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä 'lokikirjaa', joka kuvaa hänen

tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos)

1. Underwood J.C.E.: General and systemic pathology (Churchill Livingstone).
2. Neville B.W., Damm D.D., Allen C.M. & Bouquet J.E.: Oral & maxillofacial pathology (Saunders)
3. Miettinen M.: Diagnostic soft tissue pathology (Churchill Livingstone)
4. Pindborg J.J., Reichart P.A., Smith C.J. & van der Waal I. in collaboration with L.H. Sobin and pathologists in 9 countries: Histological typing of cancer and precancer of the oral mucosa. WHO, International Histological Classification of Tumours (Springer-Verlag)
5. Barnes L., Eveson J.W., Reichart P. & Sidransky D.: WHO Classification of Tumours. Pathology & Genetics. Head and neck tumours (IARC Press)
6. Fletcher C.D.M., Unni K.K., Mertens F.: WHO Classification of Tumours. Pathology & Genetics. Tumours of soft tissue and bone (IARC Press) (soveltuvin osin).
7. LeBoit P., Burg G., Weedon D., Sarasin A.: WHO Classification of Tumours. Pathology & Genetics. Skin Tumours (IARC Press) (soveltuvin osin)

Lehdet: (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. Journal of Oral Pathology and Medicine
2. Oral Diseases
3. Oral Oncology
4. Journal of Dental Research (soveltuvin osin)
5. Hammaslääkäri. Suomen Hammaslääkärilehti (soveltuvin osin)
6. Duodecim (soveltuvin osin)

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

1. Neville B.W., Damm D.D., Allen C.M. & Bouquet J.E.: Oral & Maxillofacial Pathology (Saunders) (uusin painos)

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

Painotusala: Kariologia ja endodontia

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö ja kuulustelija: professori Leo Tjäderhane, e-mail: leo.tjaderhane@oulu.fi, puh. (08) 5375510

Hammaslääketieteen laitos, pedodontian, kariesopin ja juurenhoidon osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän

- hallitsee hampaiden kovakudosten ja hampaan pulpan sairauksien diagnostiikan, erotusdiagnoosiikan ja hoidon
- tuntee hampaiden kovakudokseen liittyvien sairauksien epidemiologian, etiologian ja patogeneesin
- tuntee yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat hammashoidolliset vaikutukset ja hammassairauksien yhteydet muihin sairauksiin
- hallitsee kariksen ehkäisyn anti-infektiiviset toimenpiteet sekä juurenhoidon problematiikan vakavasti sairailta potilailla
- hallitsee yleisanestesiassa ja ilokaasusedaatioissa tapahtuvan hammashoidon
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta ryhmätyöstä ja sen johtamisesta
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kk terveyskeskuksessa. Yliopistosairaalan ulkopuolisen koulutuksen tulee perustua hyväksytyyn koulutusohjelmukseen.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Pääaineenkoulutus

Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2 vuotta kokonaiskoulutusajasta

Koulutukseen kuuluu potilashoidon lisäksi säännöllistä *toimipaikkakoulutusta 4–6 tuntia viikossa ja teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa.*

Teoreettiseen koulutukseen voi kuulua valtakunnallisia erikoisalalan koulutustilaisuuksia, lääkäripäivien koulutustilaisuuksia sekä soveltuvin osin osallistumista lääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyviin perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta sekä omaehtoista opiskelua. Lisäksi koulutukseen kuuluu osallistuminen hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee myös laatia vähintään kaksi kirjallisuustutkielmaa ja perehtyä erikoisalalan opetukseen.

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

Sivuainekoulutus

- Pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuainepintoja tulee kuulua koulutukseen kouluttajan kanssa erikseen sovittavilta alueilta.
- Kariologian ja endodontian kannalta keskeisiä sivualueita ovat esim. protetiikka ja parentafysiologia, parodontologia, suugeriatria, pedodontia ja radiologia.

Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 opintoviikkoa/1.0 opintopistettä.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä lokikirjaa, joka kuvaa hänen taidollista ja taidollista kehittymistään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU**Kirjat** (viimeisin painos)

1. Fejerskov O, Kidd E (toim.). Dental caries – the disease and its clinical management. Blackwell-Munksgaard 2008
2. Orstavik D, Pitt Ford T. Essential Endodontology: Prevention and Treatment of Apical Periodontitis, 2nd Edition. Wiley-Blackwell, 2007
3. Haapasalo M., Endal U. & Friedman S.

(Eds): Visual endodontics curriculum: An interactive DVD-ROM (Quintessence Publishing) uusin versio.

Lehdet (Kolmen edellisen vuoden ajalta painotusalueelle soveltuvin osin)

1. Caries Research
2. Journal of Dental Research
3. European Journal of Oral Sciences
4. Endodontic Topics: Endodontology and medically compromised patients. Vol 4, March 2003.
5. International Endodontic Journal
6. Suomen Hammaslääkärilehti

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:**Kirjat** (viimeisin painos)

1. Fejerskov O, Kidd E (toim.). Dental caries – the disease and its clinical management. Blackwell-Munksgaard 2008
2. Haapasalo M., Endal U. & Friedman S. (Eds): Visual endodontics curriculum: An interactive DVD-ROM (Quintessence Publishing) **uusin versio.**

Lehdet (Kolmen edellisen vuoden ajalta painotusalueelle soveltuvin osin)

1. Caries Research
2. Journal of Dental Research
3. Endodontic Topics: Endodontology and medically compromised patients. Vol 4, March 2003.
4. Suomen Hammaslääkärilehti

Painotusala: Lasten hammashoito

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuhenkilö ja kuulustelija: professori Leo Tjäderhane, email: leo.tjaderhane@oulu.fi, puh. (08) 5375510

Hammaslääketieteen laitos, pedodontian, kariesopin ja juurenhoidon osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkäriin tehtävissä siten, että hän

- on perehtynyt lasten ja nuorten hammashoitoon sen kaikilta osa-alueilta
- osaa toteuttaa alan vaativan erikoishoidon yhteistyössä muiden hammaslääketieteen ja lääketieteen erikoisalojen kanssa
- osaa toimia asiantuntijana lasten ja nuorten hyvinvointia koskevissa moniammatillisissa ryhmissä
- tuntee lasten yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat hammashoidolliset vaikutukset ja hammassairauksien yhteydet muihin sairauksiin
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta ryhmätyöstä ja sen johtamisesta
- hallitsee yleisanestesiassa ja ilokaasusedaatioissa tapahtuvan hammashoidon
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Yliopistosairaalan ulkopuolisen koulutuksen tulee perustua hyväksytyyn koulutussopimukseen.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Pääainekoulutus

Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2 vuotta kokonaiskoulutusajasta.

Koulutukseen kuuluu potilashoidon lisäksi säännöllistä *toimipaikkakoulutusta 4–6 tuntia viikossa ja teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia vuodessa*. Koulutukseen tulee sisältyä *terveydenhuollon hallinto ja johtamiskoulutusta 20 tuntia*.

Teoreettinen koulutus ja johtamiskoulutus

Teoreettiseen koulutukseen voi kuulua valtakunnallisia erikoisalalan koulutustilaisuuksia, lääkeripäivien koulutustilaisuuksia sekä soveltuvin osin osallistumista lääketieteen lisensiaatin tutkintoon sisältyviin perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkäriin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkäriin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen. Heidän on myös mahdollista suorittaa 10 tai 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus tiedekunnan edellyttämällä tavalla.

Toimipaikkakoulutus

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta sekä omaehtoista opiskelua. Lisäksi koulutukseen kuuluu

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

osallistuminen hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee myös laatia vähintään kaksi kirjallisuustutkielmaa ja perehtyä erikoisan opetukseen.

Sivuainekoulutus

- Pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuainepintoja tulee kuulua koulutukseen kouluttajan kanssa erikseen sovittavilta alueilta.
- Lasten hammashoidon kannalta keskeisiä sivualueita ovat esim. ortodontia, parenta-fysiologia, parodontologia ja radiologia.

Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin tulee suorittaa tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 opintoviikkoa/1.0 opintopistettä.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä lokikirjaa, joka kuvaa hänen taidollista ja taidollista kehittymistään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos)

1. Koch G & Poulsen S: Pediatric dentistry - A clinical approach. (Munksgaard)
2. Welbury R: Paediatric dentistry. (Oxford)
3. Fejerskov O & Kidd E: Dental caries: the disease and its clinical management. (Oxford)
4. Andreasen J, Bakland L & Andreasen F: & Flores MT: Traumatic dental injuries: A Manual (Malden)

5. ariola H, Frilander M, Heino T, Jernvall J, Partanen J, Sainio K, Salminen M & Thesleff I: Solusta yksilöksi, Kehitysbiologia, luvut 1-4, 6 ja 15-18 (Duodecim)

6. Proffit WR. Contemporary: Orthodontics (Mosby)

7. Siimes MA & Petäjä J: Lastentaudit (Duodecim)

Lehdet (kolmen viimeisen vuoden ajalta)

1. Pediatric Dentistry
2. International Journal of Paediatric Dentistry
3. European Archives of Paediatric Dentistry
4. Dental Traumatology
5. Suomen Hammaslääkärilehti
6. Duodecim (soveltuvin osin)
7. Valitut artikkelit (www)

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

Lasten hammashoidon sivuosa-alueeksi valitun kuulusteluvaatimuksena ovat viimeiset painokset kirjoista:

1. Koch G & Poulsen S: Pediatric dentistry - A clinical approach. (Munksgaard)
2. Welbury R: Paediatric dentistry (Oxford)
3. Andreasen J, Bakland L & Andreasen F: Traumatic Dental Injuries: A Manual. (Malden)
4. Sariola H, Frilander M, Heino T, Jernvall J, Partanen J, Sainio K, Salminen M & Thesleff I: Solusta yksilöksi, Kehitysbiologia, luvut 1-4, 6 ja 15-18 (Duodecim)

Lehdet (kolmen viimeisen vuoden ajalta):

1. Pediatric Dentistry
2. International Journal of Paediatric Dentistry
3. European Archives of Paediatric
4. Valitut artikkelit (www)

Painotusala: Parodontologia

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö ja kuulustelija professori Matti Knuutila

e-mail: matti.knuutila@oulu.fi, puh. (08) 5375502 ja professori (ma) Tellervo Tervonen

e-mail: tellervo.tervonen@oulu.fi, puh. (08) 537 5493

Hammaslääketieteen laitos Parodontologian ja geriatrisen hammaslääketieteen osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkäriin tehtävissä siten, että hän:

- hallitsee parodontiumin sairauksien diagnostiikan
- tuntee parodontologian alaan kuuluvien sairauksien epidemiologian, etiologian ja patogeneesin
- tuntee yleissairauksien ja niiden hoitojen aiheuttamat parodontaaliset vaikutukset ja parodontaalisaireuksien yhteydet muihin sairauksiin
- hallitsee parodontaalisaireuksien ehkäisyyn, anti-infektiiviset toimenpiteet sekä parodontaalikirurgian mukaan lukien rekonstruktiviset toimenpiteet ja tavanomainen implanttikirurgia
- kykenee toimimaan erikoisalansa asiantuntijana terveydenhuollon henkilökunnan koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta ryhmätyöstä ja sen johtamisesta
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon.

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Yliopistosairaalan

ulkopuolisen koulutuksen tulee perustua hyväksytyyn koulutus sopimukseen. Koulutukseen kuuluu vähintään 1 vuoden ja enintään 1v 6kk yliopistosairaajakso. Lisäksi koulutukseen voi sisältyä enintään 1 vuoden päätoiminen palvelu parodontologian hoitoon liittyvissä opetus- ja tutkimustehtävissä, kuitenkin siten, että päätoimisen parodontologian alalta suoritettavan tutkimuksen osuus on enintään 6 kuukautta.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Pääainekoulutus

Pääaineeseen keskittyvän koulutuksen laajuus on vähintään 2 vuotta kokonaiskoulutusajasta ja suoritetaan pääosin yliopistosairaalassa (enintään 1v 6kk)

Koulutukseen kuuluu potilashoidon lisäksi *toimipaikkakoulutusta 3-5 tuntia viikossa* sekä kurssimuotoista *teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia/vuosi*.

Teoreettinen koulutus voi koostua valtakunnallisista erikoisalain koulutustilaisuuksista tai muista soveltuvista koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärikoulutukseen sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkäriin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pöytäkirjat määräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus käsittää kirjallisuuden referointeja, seminaareja, tapauselostuksia ja demonstraatioita. Koulutuksessa käydään systemaattisesti läpi erikoisalalan teoriapohjaa kirjallisuuteen perustuen.

Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin.

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia vähintään kaksi kirjallisuustutkielmaa ja antaa oman erikoisalansa opetusta ja/tai täydennyskoulutusta. Koulutukseen voi sisältyä myös parodontologian alan tutkimusta. Erikoishammaslääkärin tulee suorittaa myös tiedekunnan hyväksymä säteilysuojakoulutus, jonka laajuus on 0.5 ov/1.0 op.

Sivuainekoulutus

- pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuaineopintoja tulee kuulua koulutukseen kouluttajan kanssa erikseen sovittavilta alueilta
- parodontologian kannalta keskeisiä sivualueita ovat esim. protetiikka ja parentafysiologia, suu- ja leukakirurgia, hampaiston oikomishoito, suugeriatria, suun limakalvosairaudet ja radiologia

Parodontologian sivuaineopintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita, laatii yhden kirjallisuustutkielman, osallistuu toimipaikkakoulutukseen ja tenttii sivuosa-alueen kuulusteluun vaaditun kirjallisuuden.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä 'lokikirjaa', joka kuvaa hänen tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos)

1. Carranza's Clinical Periodontology. Newman M.G., Takei H.H., Klokkevoid P.R. (Eds.) (Saunders)
2. Lindhe J., Karring T & Lang N.P. (Eds.): Clinical periodontology and implant dentistry, volume 1 and 2 (Munksgaard)

Lehdet (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. Journal of Periodontology
2. Journal of Clinical Periodontology
3. Periodontology 2000.

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

Kirjat (viimeisin painos)

1. Carranza F.A. & Newman M.G. (Eds.): Clinical periodontology (Saunders)

Lehdet (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. Periodontology 2000.

Painotusala: Protetiikka ja purentafysiologia

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö ja kuulustelija professori
Aune Raustia
e-mail: aune.raustia@oulu.fi,
puh. (08) 5375497

Hammaslääketieteen laitos, hammasproteesin ja kliinisen purentafysiologian osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa erikoishammaslääkäri, joka kykenee toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän:

- hallitsee purentaelimen toimintahäiriöiden diagnostiikan ja hoidon
- kykenee suorittamaan alaan kuuluvat diagnostiset ja hoidolliset toimenpiteet
- hallitsee teorian ja kykenee suorittamaan purentaan kuntoutukseen tähtäävät proteettiset toimenpiteet
- omaa riittävät tiedot ja taidot erityisaluetta läheisesti sivuavilta hammaslääketieteen ja lääketieteen osa-alueilta
- kykenee toimimaan erikoisalansa opettajana terveydenhuollon henkilöstön koulutuksessa
- omaa kokemusta moniammatillisesta ryhmätyöstä ja sen johtamisesta
- on perehtynyt terveydenhuollon hallintoon.

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa. Yliopistosairaalan ulkopuolisen koulutuksen tulee perustua hyväksytyyn koulutussopimukseen.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Pääaineenkoulutus

Pääaineeseen keskittyvä koulutus käsittää vähintään 2 vuotta kokonaiskoulutusajasta

Koulutukseen kuuluu potilashoidon lisäksi *toimipaikkakoulutusta 4-6 tuntia viikossa* sekä kurssimuotoista *teoreettista koulutusta keskimäärin 40 tuntia/vuosi*.

Teoreettinen koulutus voi koostua valtakunnallisista erikoisalalan koulutustilaisuuksista, lääkäripäivien koulutustilaisuuksista tai osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattikoulutuksen perusopintoihin.

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Toimipaikkakoulutus on pääasiassa säännöllistä luento- ja seminaariopetusta ja omaehtoista opiskelua. Koulutuksessa käydään systemaattisesti läpi erikoisalalan teoriapohjaa kirjallisuuden pohjautuen.

Lisäksi toimipaikkakoulutukseen sisältyy osallistuminen soveltuvin osin hammaslääketieteen laitoksen muiden osastojen esitelmätilaisuuksiin ja potilasseminaareihin.

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee laatia vähintään kaksi kirjallisuustutkielmaa ja perehtyä erikoisalan opetukseen.

Sivuainekoulutus

Pääainetta tukevia ja täydentäviä sivuainepintoja tulee kuulua koulutukseen kouluttajan kanssa erikseen sovittavilta alueilta.

Protetiikan ja purentafysiologian kannalta keskeisiä sivualueita ovat esim. parodontologia ja radiologia.

Protetiikan ja purentafysiologian sivuainepintoja suorittava hoitaa ko. alueen potilaita, laatii yhden kirjallisuustutkielman ja osallistuu toimipaikkakoulutukseen.

Koulutukseen tulee sisältyä myös tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 ov/1.0 op.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Koulutettavan kanssa laaditaan koulutussuunnitelma. Koulutettava seuraa omaa kehitystään pitämällä 'lokikirjaa', joka kuvaa hänen tiedollista ja taidollista kehitystään. Koulutettava arvioi yhdessä ohjaajan tai koulutuksen vastuuhenkilön kanssa puolivuositain miten koulutus on edennyt ja mihin tulisi kiinnittää huomiota jatkossa.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat: (viimeisin painos)

1. Okeson J.P.: Management of temporomandibular disorders and occlusion (Mosby)
2. Öwall B., Käyser A.F. & Carlsson G.E.: Prosthodontics. Principles and management strategies (Mosby-Wolfe)

3. Shillingburg H.T., Jacobi R. & Brackett S.E.: Fundamentals of tooth preparations for cast metal and porcelain restorations (Quintessence)
4. O'Brien W.J.: Dental materials and their selection (Quintessence)
5. Naert I., Van Steenberghe D. & Worthington P.: Osseointegration in oral rehabilitation. An introductory textbook (Quintessence)
6. Karlsson S., Nilner K. & Dahl B. (Eds.): A textbook of fixed prosthodontics. The Scandinavian approach (Förlagshuset Gothia)

Lehdet: (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. International Journal of Prosthodontics
2. Clinical Oral Implants Research
3. Journal of Oral Rehabilitation
4. Journal of Craniomandibular Practice

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

Kirjat: (viimeisin painos)

1. Okeson J.P.: Management of temporomandibular disorders and occlusion (Mosby)
2. Öwall B., Käyser A.F. & Carlsson G.E.: Prosthodontics. Principles and management strategies (Mosby-Wolfe)

Lehdet: (kolmen edellisen vuoden ajalta)

1. International Journal of Prosthodontics
2. Clinical Oral Implants Research
3. Journal of Oral Rehabilitation
4. Journal of Craniomandibular Practice

SUU- ja LEUKAKIRURGIA

6 vuoden koulutusohjelma

Vastuhenkilö ja kuulustelija: professori
Kyösti Oikarinen
e-mail: kyosti.oikarinen@oulu.fi
puh. (08) 5375442

Hammaslääketieteen laitos, suu- ja leukakirurgian osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Koulutuksen tarkoituksena on antaa koulutettavalle riittävät tiedot ja taidot suu- ja leukakirurgian eri osa-alueilta, jotta hän saavuttaisi kyvyn kriittiseen, tieteelliseen tutkimukseen perustuvaan, itsenäiseen, ja kokonaisvaltaiseen työskentelyyn suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Suu- ja leukakirurgian opintojen lisäksi koulutuksessa perehdytään terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön.

Koulutusohjelman suoritettuaan suu- ja leukakirurgian erikoishammaslääkärin tulee

kyetä itsenäisesti toimimaan alansa erikoishammaslääkärin tehtävissä siten, että hän hallitsee erikoisalaansa kuuluvien elinten rakenteen ja toiminnan sekä sairauksien, vammojen ja kehityshäiriöiden diagnostiikan, ehkäisyn, hoidon ja kuntoutuksen niin yksilö- kuin väestötasollakin ja kykenee itsenäisesti laatimaan suu- ja leukakirurgisen potilaan hoitosuunnitelman

kyetä itsenäisesti laatimaan suu- ja leukakirurgisen potilaan hoitosuunnitelman

- hallita leikkausindikaatioiden ja leikkauskelppoisuuden arvioinnin sekä leikkausmenetelmän valinnan ja preoperatiivisen tutkimuksen ja hoidon
- suoriutua itsenäisesti suu- ja leukakirurgiaan kuuluvasta pätevyyksellisestä sekä elektiivisestä leikkaustoiminnasta
- hallita postoperatiivisen hoidon ja suu- ja leukakirurgisen potilaan kuntoutuksen

- kyetä oman alansa suunnitteluun ja kehittämiseen
- osata arvioida hoidon tuloksia tieteellisin menetelmin
- olla perehtynyt ja osata hyödyntää niitä hammaslääketieteen ja lääketieteen osa-alueita, jotka sivuavat keskeisesti suu- ja leukakirurgiaa
- olla perehtynyt terveydenhuollon hallintoon

KÄYTÄNNÖN PALVELU 4 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 6 vuotta. Koulutuksesta vähintään 9 kuukautta tulee suorittaa terveyskeskuksessa. Koulutukseen sisältyy käytännön palvelun lisäksi teoreettisia opintoja. Mikäli koulutettavalla on suoritettuna klinisiä lääketieteen lisensiaatin opintoja vähintään 145 opintopistettä, voidaan tällä korvata kahden vuoden koulutus.

Käytännön koulutus tapahtuu sairaalahammaslääkärin virassa tai muussa koulutusyksikön erikoistumispalveluksi hyväksymässä virassa tai toimessa. Pääosa koulutuksesta palvelee OYS:n hammas- ja suusairauksien klinikassa. Käytännön koulutukseen voi kuulua vaihtoehtoinen palvelu kirurgian, anestesiologian ja korva- nenä- ja kurkkutautien yksiköissä korkeintaan 6 kuukauden ajan.

Käytännön koulutus sisältää jatkokoulutettavan osallistumisen suu- ja leukakirurgiseen pätevyyteen sekä itsenäisesti että avustavana leikkaajana osallistumisen keskeisiin suu- ja leukakirurgisiin toimenpiteisiin ja hoitoihin, joista koulutettava pitää erillistä lokikirjaa. Kliinisen työskentelyn sisältö vaihtoehtoisissa palveluissa muissa lääketieteen klinikoissa sovitaan erikseen.

TEOREETTINEN KOULUTUS JA JOHTAMISKOULUTUS

Teoreettinen koulutus voi koostua valtakunnallisista/koulutusyksikön ulkopuolisista suu- ja leukakirurgian ja sitä sivuavien erikoisaloiden koulutustilaisuuksista, lääkäripäivien koulutustilaisuuksista ja osallistumisesta soveltuvin osin lääketieteen lisensiaattiopintojen perus-

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

kursseille (sisätaudit, keuhkosairaudet, anesthesiologia ja kirurgia).

1.8.2009 alkaen erikoishammaslääkärin tutkintoon sisältyy 10 opintopisteen laajuinen *moniammatillinen johtamiskoulutus*. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväismääräykset kohta 5.6.). Johtamiskoulutuksen järjestämisestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine.oulu.fi.

Erikoistuvat hammaslääkärit, jotka ovat saaneet opinto-oikeuden ennen 1.8.2009, voivat suorittaa 20 tunnin laajuisen terveydenhuollon hallinto- ja johtamiskoulutuksen.

TOIMIPAIKKAKOULUTUS

Erikoistuvan hammaslääkärin tulee osallistua myös säännölliseen *toimipaikkakoulutukseen 4-6 tuntia/viikko*. Koulutus sisältää osallistumista oman klinikan ja hammaslääketieteen laitoksen järjestämiin seminaari- ja opetustilaisuuksiin ja potilasseminaareihin.

Koulutukseen kuuluu myös vuosittain vähintään yhden laajan kirjallisuuskatsauksen laatiminen.

Lisäksi koulutukseen tulee sisältyä tiedekunnan hyväksymä säteilysuojelukoulutus, jonka laajuus on 0.5 ov/1.0 op.

TÄYDENTÄVÄ LÄÄKETIETEEN KOULUTUS

Kuuden vuoden koulutus sisältää täydentäviä lääketieteen opintoja erillisen suunnitelman ja erikoistumisaikaan sijoitettujen opintokokonaisuuksien mukaan. Täydentävä lääketieteen koulutus voidaan korvata LL-tutkinnolla tai vähintään 145 pisteen edestä suoritetuilla klinisillä lääketieteen lisensiaattitutkinnon opinnoilla.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Erikoistuva hammaslääkäri laatii yhdessä koulutuksen vastuuhenkilön kanssa koulutuksen

alussa henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, joka sisältää sekä käytännön koulutuksen, teoreettisen koulutuksen että täydentävän lääketieteellisen koulutuksen jaksot. Suunnitelmaa tarkennetaan opintojen edetessä. Oppinen on nousujohteista ja sitä arvioidaan säännöllisin väliajoin sekä tutorin että erikoistuvan toimesta. Arvioinnin tukena käytetään klinisiä ja teoreettisia opintosuorituksia sisältävää lokikirjaa sekä erikoistuvan ja ohjaajien täyttämää arviointilomaketta.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELU

Kirjat (viimeisin painos)

1. Ward-Booth P., Schendel S.A. & Hausamen J.-E.: Maxillofacial surgery. Vol. I-II (Churchill Livingstone)
2. Fonseca R.J. & Walker R.V.: Oral and maxillofacial trauma. Vol. I-II (Saunders)
3. Bell W.H.: Modern practice in orthognatic and reconstructive surgery. Vol. I-III (Saunders)
4. Neville, Damm, Allen & Bouquot: Oral and maxillofacial pathology (Saunders)
5. Shah J: Cancer of the Head and Neck, (päiv. 2004) Eds Glenn D. Steele, Theodore L. Phillips, Bruce A. Chabner BC Decker Inc I

Lehdet (tenttiä edeltävän kolmen vuoden lehdet)

1. International Journal of Oral and Maxillofacial Surgery
2. Journal of Oral and Maxillofacial Surgery
3. Journal of Craniomaxillofacial Surgery
4. Plastic & Reconstructive Surgery (suu- ja leukakirurgiaa koskevat artikkelit)

Lainsäädäntö soveltuvin osin

Koulutusyksikön järjestämä sivuosa-alueen kuulustelu:

1. Ward-Booth P., Schendel S.A. & Hausamen J.-E.: Maxillofacial surgery. Vol. I-II (Churchill Livingstone)

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

TERVEYDENHUOLTO

3 vuoden koulutusohjelma

Vastuuhenkilö ja kuulustelija: professori Hannu Hausen, e-mail: hannu.hausen@oulu.fi, puh. (08) 5375582

Hammaslääketieteen laitos Sosiaalihammaslääketieteen osasto

Aapistie 3, PL 5281, 90014 Oulun yliopisto

TAVOITTEET

Terveydenhuollon erikoishammaslääkärin tulee hallita seuraavat asiakokonaisuudet

- terveyden, sairauden ja sosiaalisen ympäristön kehityssuunnat Suomessa ja maailmalla sekä näiden vaikutukset omaan toimintaympäristöön
- terveydenhuollon toimintatapojen perusteena olevan tieteellisen tiedon karttumisprosessi sekä tutkimustiedon kriittinen arviointi, soveltaminen ja tuottaminen oman toimintaympäristön tarpeisiin
- terveydenhuollon suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin peruseräatteen
- terveydenhuollon säädökset ja etiikka
- sosiaali- ja terveydenhuollon moniammatillinen johtaminen
- sosiaali- ja terveydenhuollon taloudelliset kysymykset
-
- Erikoistumiskoulutukseen liittyvä pakollinen moniammatillinen johtamiskoulutus voidaan sisällyttää henkilökohtaisessa oppimissuunnitelmassa sekä käytännön palveluun että teoreettiseen koulutukseen.

KÄYTÄNNÖN PALVELU 3 VUOTTA

Koulutuksen kokonaispituus on 3 vuotta, josta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistosairalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään 9 kuukautta terveyskeskuksessa.

Terveydenhuollon erikoishammaslääkärinkoulutus suoritetaan yliopiston hammaslääketieteen laitoksella apulaisosastonhammaslääkärin virassa tai yliopiston hyväksymässä muussa virassa, toimessa tai tehtävässä.

Terveydenhuollon koulutusohjelman käytännön koulutus sisältää toimimisen terveydenhuollon suunnittelu-, seuranta- ja arviointitehtävissä koulutusohjelman vastuuhenkilön kanssa erikseen sovittavissa organisaatioissa (esim. yliopisto, sosiaali- ja terveysministeriö, Stakes, terveyskeskus). Käytännön koulutukseen liittyy toimipaikkakoulutus, joka sisältää osallistumisen organisaatioiden säännölliseen toimintaan kuten kokouksiin, seminaareihin ja koulutustilaisuuksiin. Käytännön koulutuksen laajuus on 55 opintoviikkoa/83 opintopistettä.

TEOREETTINEN KOULUTUS

Teoreettisten opintojen tavoitteena on perehdyttää koulutettava terveydenhuollon hallinto- ja asiantuntijatehtävissä tarvittaviin tietoihin, taitoihin ja niiden soveltamiseen. Opinnot valitaan niin, että ne muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, joka rakentuu oppijan aiemman tiedon ja kokemuksen sekä tavoitteiden mukaan. Erityisesti perehdytään tiedon hankintaan ja kriittiseen arviointiin, omaa toimintaympäristöä koskevan tiedon tuottamiseen, menetelmäopintoihin, hallintoon, johtamiseen, suunnitteluun sekä eettisiin ja taloudellisiin kysymyksiin. Teoreettisia opintoja tulee olla vähintään 90 opintopistettä (60 opintoviikkoa), joihin sisältyy opinnäytetyö, joka on laajuudeltaan 23 opintopistettä (15 opintoviikkoa).

Teoreettiseen koulutukseen tulee sisältyä 1.8.2009 alkaen 10 opintopistettä moniammatillista johtamiskoulutusta. Lisäksi erikoistuvan hammaslääkärin on mahdollista suorittaa yhteensä 30 opintopisteen laajuinen moniammatillinen johtamiskoulutus (lähijohdajapätevyys) erikoistumisen aikana tai sen jälkeen suorittamalla vaaditun 10 opintopisteen lisäksi 20 opintopistettä johtamiskoulutusta tiedekunnan edellyttämällä tavalla (ks. pysyväis-määräykset kohta 5.6.). Terveydenhuollon koulutusohjelman pakollinen moniammatillinen johtamiskoulutus voidaan sisällyttää henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan sekä käytännön palveluun että teoreettiseen koulutukseen. Johtamiskoulutuksen järjestämi-

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

sestä kerrotaan tarkemmin tiedekunnan web-sivulla www.medicine oulu.fi.

ARVIOINTI JA OHJAUS

Erikoistuva hammaslääkäri laatii koulutuksen alussa henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, jota tarkennetaan opintojen edetessä. Henkilökohtaisen oppimissuunnitelman pohjana ovat erikoistuvan ja kouluttajan yhdessä asettamat tavoitteet koulutukselle. Oppimista arvioidaan asetettujen tavoitteiden pohjalta säännöllisin väliajoin, kuitenkin vähintään vuosittain. Arvioinnin tukena käytetään säännöllisesti päivitettävää oppimispäiväkirjaa. Erikoistuva hammaslääkäri arvioi myös saamaansa koulutusta ja sen toimivuutta.

VALTAKUNNALLINEN KUULUSTE-LU

Kirjat (viimeisin painos):

1. Pine C. & Harris R. (eds): Community Oral Health (Quintessence Publishing)
2. Lääkäriin etiikka (Suomen Lääkäriliitto)
3. Mäntyranta T., Elonheimo O., Mattila J. & Viitala J. (toim.): Terveyspalveluiden suunnittelu (Duodecim) luvut II, V–VII
4. Sintonen H. & Pekurinen M.: Terveystaloustiede (WSOY)
5. Mäkelä M., Kaila M., Lampe K. & Teikari M. (toim.): Menetelmien arviointi terveydenhuollossa (Duodecim)
6. Holma T., Outinen M., Idänpää-Heikkilä U. & Sainio S.: Kirkasta ja uudista laadunhallintaa – kehittä laatutalo (Suomen Kunta-

liitto)

7. Koskenvuo K. (toim.): Lääkärintyö ja laki. (Duodecim) sekä sen liitteessä ”Lääkäriin työssä huomioon otettavat säädökset” mainitut säädökset mahdollisine muutoksineen (www.finlex.fi)
8. Järvinen P.: Menestyvän työyhteisön pelisäännöt (WSOYpro)
9. Hackshaw A., Paul E. & Davenport E.: Evidence-based dentistry. An introduction (Blackwell Publishing)
10. Valtioneuvoston periaatepäätös Terveys 2015 -kansanterveysohjelmasta (STM Julkaisuja 2001:4)
11. Kouluterveydenhuollon laatusuositus (STM Oppaita 2004:8)
12. Lastenneuvola lapsiperheiden tukena (STM Oppaita 2004:14)
13. Opiskeluterveydenhuollon opas (STM Julkaisuja 2006:12)
14. Sosiaali- ja terveystalouden strategiat (STM Julkaisuja 2006:14)
15. Terveiden edistämisen laatusuositus (STM Julkaisuja 2006:19)

Lehdet ja verkkojulkaisut (kolme edellisen vuoden ajalta)

1. Suomen Hammaslääkärilehti
2. Community Dental Health

Verkkojulkaisut

1. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintasuunnitelma vuodelle 20XX (kulloinkin voimassa oleva)

LIITE**Valtioneuvoston asetus erikoishammaslääkärin tutkinnosta A3 I 6/2003**

Annettu Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 2003

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 7 §:n 3 momentin nojalla:

1 §**Koulutusvastuu**

Erikoishammaslääkärin tutkinnon voi suorittaa Helsingin yliopistossa, Oulun yliopistossa ja Turun yliopistossa.

2 §**Koulutukseen ottaminen**

Erikoishammaslääkärin tutkintoa suorittamaan voidaan ottaa henkilö, joka on saanut Suomessa oikeuden harjoittaa hammaslääkärin ammattia laillistettuna hammaslääkärinä tai luvan toimia hammaslääkärin tehtävissä ja joka on työskennellyt päätoimisesti hammaslääkärin tehtävissä vähintään kaksi vuotta.

3 §**Koulutuksen tavoitteet**

Erikoishammaslääkärin koulutuksen tavoitteena on perehdyttää hammaslääkäri erikoisalansa tieteelliseen tietoon ja tiedonhankintaan sekä antaa hänelle valmiudet alansa erikoishammaslääkärin tehtäviin, ammattitaidon ylläpitämiseen ja erikoisalansa kehittämiseen sekä toimimiseen erikoishammaslääkärinä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Erikoisalanan opintojen lisäksi koulutuksessa perehdytään terveydenhuollon suunnitteluun, hallintoon, johtamiseen ja moniammatilliseen yhteistyöhön. Erikoishammaslääkärin tulee hallita vaativia diagnostisia menetelmiä, ja hänellä tulee olla valmiudet suunnitella ja toteuttaa erikoisalansa vaativa preventiikka ja hoito yksilö- ja väestötasolla.

4 §**Koulutusohjelmat**

Erikoishammaslääkärin tutkintoon johtava koulutus järjestetään koulutusohjelmina, jotka ovat hampaiston oikomishoito, kliininen hammashoito, suu- ja leukakirurgia sekä terveydenhuolto.

Koulutusohjelmien pituus täysipäiväisenä ohjattuna opiskeluna on kuusi vuotta suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmassa ja kolme vuotta muissa koulutusohjelmissa.

Yliopiston tulee sopia koulutusohjelman aloittamisesta ja lakkauttamisesta opetusministeriön kanssa.

5 §**Tutkinnon suorittaminen**

Erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittamiseksi erikoistuvan hammaslääkärin on:

- 1) osallistuttava yliopiston vahvistaman opetussuunnitelman mukaiseen teoreettiseen opetukseen;
- 2) hyväksytysti suoritettava vaadittu käytännön koulutus kouluttajan ohjaamana yliopiston hyväksymässä erikoisalanan koulutukseen tarkoitettussa virassa tai tehtävässä sekä osallistuttava käytännön koulutuksen aikana säännölliseen toimipaikkakoulutukseen yliopiston hyväksymällä tavalla;
- 3) osallistuttava oman oppimisen ja koulutuksen toimivuuden kehittämiseen ja arviointiin;
- 4) osoitettava saavuttaneensa tutkinnon tavoitteet suorittamalla valtakunnallinen erikoisalakohmainen kuulustelu.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua käytännön koulutuksesta vähintään puolet tulee suorittaa yliopistollisen sairaalan ulkopuolella ja tästä ajasta vähintään yhdeksän kuukautta terveyskeskuksessa.

I. OPETUSSUUNNITELMAT LUKUVUOSIKSI 2009–2010 ja 2010–2011

Mitä 2 momentissa säädetään, ei terveyskeskuksessa suoritettavaa käytännön koulutusta lukuun ottamatta koske suu- ja leukakirurgian koulutusohjelmaa.

Yliopisto voi hyväksyä 2 momentissa tarkoitetuksi terveyskeskuksessa suoritettavaksi käytännön koulutukseksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 6 §:n muuttamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1179/2002) tarkoitetun terveyskeskuksen hammaslääkärin tehtävissä suoritettua käytännön palvelun tai sitä vastaavan aiemman terveyskeskuksessa suoritettua palvelun.

6 §

Valtakunnallinen kuulustelu

Valtakunnallinen erikoisalakohtainen kuulustelu järjestetään yliopistojen yhteistyönä.

7 §

Yhteistyöelimet

Erikoishammaslääkärinkoulutusta koskeissa kysymyksissä valtakunnallisena yhteistyöelimenä on terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 41 §:ssä tarkoitettu neuvottelukunta. Alueellisia yhteistyöelimiä ovat yliopistojen yhteydessä toimivat lääkäri- ja hammaslääkärinkoulutuksen alueelliset neuvottelukunnat.

8 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2003.

Tällä asetuksella kumotaan erikoishammaslääkärin tutkinnosta 24 päivänä elokuuta 1984 annettu asetus (629/1984) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen, jäljempänä kumottu

asetus. Kumotun asetuksen 6 a §:ää sovelletaan kuitenkin 31 päivään joulukuuta 2005 niihin, jotka aloittavat pykälässä tarkoitetut opinnot viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2003.

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

9 §

Opiskelijoiden asemaa koskeva siirtymäsäännös

Kumotun asetuksen mukaista erikoishammaslääkärin tutkintoa varten tämän asetuksen tullessa voimaan opiskelevalla on oikeus siirtyä opiskelemaan tämän asetuksen mukaan tai jatkaa opintojaan kumotun asetuksen mukaan. Erikoistuja siirtyä kuitenkin jatkamaan opintojaan tämän asetuksen mukaan, jollei hän ole suorittanut kumotun asetuksen mukaista tutkintoa vuoden 2009 loppuun mennessä. Yliopisto päättää siirtymiseen liittyvistä järjestelyistä.

Erikoistuja voi lukea hyväkseen kumotun asetuksen mukaisiin opintoihin sisältyneet opintosuorituksensa tämän asetuksen mukaista tutkintoa varten.

Niihin erikoistujiin, jotka 1 momentin mukaisesti jatkavat opintojaan kumotun asetuksen mukaista erikoishammaslääkärin tutkintoa varten, sovelletaan soveltuvin osin kumotun asetuksen säännöksiä.

Helsingissä 16 päivänä huhtikuuta 2003

Opetusministeri
Maija Rask

Opetusneuvos
Marja-Liisa Niemi